

ES-SYSTEM

Załącznik nr 1

Śródroczne Skrócone Skonsolidowane i Jednostkowe Sprawozdania Finansowe

do

skonsolidowanego raportu kwartalnego

Qsr

za III kwartał 2019 roku

sporządzone według

Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

Kraków, dnia 19 listopada 2019 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1 SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	4
1.1.1 Informacje ogólne o Emitencie	4
1.1.2 Podstawowe informacje o jednostkach zależnych	5
1.1.3 Oświadczenie o zgodności z przepisami oraz podstawa sporządzenia skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego	6
1.1.4 Wybrane dane finansowe przeliczone na euro	8
1.2 OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	10
1.2.1 Zasady konsolidacji	10
1.2.2 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	10
1.2.3 Rzeczowe aktywa trwałe	11
1.2.4 Leasing	12
1.2.5 Aktywa finansowe	12
1.2.6 Zobowiązania finansowe	12
1.2.7 Należności i rozliczenia międzyokresowe	13
1.2.8 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13
1.2.9 Kapitał własny	13
1.2.10 Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	13
1.2.11 Rezerwy	13
1.2.12 Utrata wartości	14
1.2.13 Przychody	14
1.2.14 Opodatkowanie	15
1.2.15 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	15
1.2.16 Polityka Zarządzania Ryzykiem	16
1.2.17 Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	17
2. Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy, zakończony 30 września 2019 r.	18
2.1 SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	18
2.2 SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	19
2.3 SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	19
2.4 SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	20
2.5 SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	21
2.6 NOTY UZUPEŁNIAJĄCE	23
2.6.1 Nota 1 Środki trwałe	23
2.6.2 Nota 2 Należności i rozliczenia międzyokresowe	26
2.6.3 Nota 3 Kapitał własny	28
2.6.4 Nota 4 Rezerwy	32
2.6.5 Nota 5 Kredyty i pożyczki	33
2.6.6 Nota 6 Pozostałe zobowiązania finansowe	33
2.6.7 Nota 7 Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	35
2.6.8 Nota 8 Pozostałe koszty	36
2.6.9 Nota 9 Transakcje z podmiotami powiązаныmi	36
2.6.10 Nota 10 Niepewność kontynuacji działalności	37
2.6.11 Nota 11 Informacje dotyczące segmentów działalności	37
2.6.12 Nota 12 Należności i zobowiązania warunkowe	40
2.6.13 Nota 13 Pozostałe informacje	40
3. Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy, zakończony 30 września 2019 r. Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	41
3.1 JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	42
3.2 JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	42
3.3 JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	43
3.4 JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	44
3.5 NOTY UZUPEŁNIAJĄCE	46
3.5.1 Nota 1 Środki trwałe	46

3.5.2	<i>Nota 2 Długoterminowe aktywa finansowe</i>	48
3.5.3	<i>Nota 3 Należności i rozliczenia międzyokresowe</i>	48
3.5.4	<i>Nota 4 Kapitał własny</i>	51
3.5.5	<i>Nota 5 Rezerwy</i>	55
3.5.6	<i>Nota 6 Kredyty i pożyczki</i>	55
3.5.7	<i>Nota 7 Pozostałe zobowiązania finansowe</i>	56
3.5.8	<i>Nota 8 Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe</i>	58
3.5.9	<i>Nota 9 Przychody finansowe</i>	58
3.5.10	<i>Nota 10 Transakcje z podmiotami powiązаныmi</i>	59
3.5.11	<i>Nota 11 Informacje dotyczące segmentów działalności</i>	59
3.5.12	<i>Nota 12 Informacje dotyczące głównych klientów</i>	63
3.5.13	<i>Nota 13 Instrumenty finansowe</i>	63
3.5.14	<i>Nota 14 Należności i zobowiązania warunkowe</i>	63
3.5.15	<i>Nota 15 Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym</i>	63
3.5.16	<i>Nota 16 Informacje o wysokości niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji, poręczeń osobom Kluczowej Kadry Zarządzającej</i>	63
3.5.17	<i>Polityka dywidend</i>	63
3.5.18	<i>Postępowania sądowe i arbitrażowe</i>	64
3.5.19	<i>Znaczące zmiany w sytuacji finansowej, ekonomicznej Spółki i Grupy Kapitałowej</i>	64
3.5.20	<i>Zatwierdzenie do publikacji</i>	64

1. Wprowadzenie

1.1 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

1.1.1 Informacje ogólne o Emitencie:

Nazwa i siedziba:
ES-SYSTEM SPÓŁKA AKCYJNA

Adres siedziby
30-701 Kraków, ul. Przemysłowa 2

Główny telefon
+48 12 656-36-33

Numer telefaksu
+48 12 656-36-49

Adres poczty elektronicznej
essystem@essystem.pl

Strona internetowa
www.essystem.pl

Wskazanie sądu rejestrowego i numeru rejestru:

Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000113760

Przedmiot działalności:

Podstawowy zakres działalności Grupy Kapitałowej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) odpowiada symbolom 4690 Z (do 31.12.2009 r 51.90 Z) Pozostała sprzedaż hurtowa oraz 2740 Z (do 31.12.2009 r 31.50 Z) Produkcja sprzętu i lamp elektrycznych

Czas trwania Emitenta oraz spółek z Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM:
Nieoznaczony

Skład osobowy Zarządu Emitenta:

Prezes Zarządu	- Rafał Gawrylak
Wiceprezes Zarządu	- Waldemar Pilch

Skład osobowy Rady Nadzorczej Emitenta na dzień 30 września 2019 r.:

Przewodnicząca Rady Nadzorczej	- Bożena Ciupińska
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	- Bogusław Pilszczyk
Sekretarz Rady Nadzorczej	- Radosław Wojciechowski
Członek Rady Nadzorczej	- Arkadiusz Chojnacki
Członek Rady Nadzorczej	- Jacek Wysocki
Członek Rady Nadzorczej	- Michał Gargul
Członek Rady Nadzorczej	- Paweł Jaguś

1.1.1.1 Informacje o Grupie kapitałowej

Na dzień 30.09.2019 r. i 31.12.2018 r., jednostka dominująca objęła konsolidacją następujące jednostki zależne:

ES-SYSTEM Wilkasy Spółka z o.o.
ES-SYSTEM NT Spółka z o.o.
ES-SYSTEM Projekty Spółka z o.o.
ES-SYSTEM Lighting UK Ltd.

Spółka ES-SYSTEM Scandinavia AB, na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku pozostaje powiązana wyłącznie osobowo poprzez współwłaściciela spółki pana Christera Ericsona, którego wiązą relacje rodzinne ze znaczącym akcjonariuszem Emitenta panem Bogusławem Pilszczykiem.

Spółka nie podlega konsolidacji z uwagi na brak sprawowania nad nią kontroli.

ES-SYSTEM RE Spółka z o.o. nie posiada powiązań kapitałowych z Grupą ES-SYSTEM.

Spółka powiązana osobowo poprzez właścicieli ES-SYSTEM RE Spółka z o.o. oraz znaczących akcjonariuszy Emitenta: panią Bożenę Ciupińską (50% udziałów) oraz panią Martę Pilszczek (50% udziałów).

Spółka nie podlega konsolidacji z uwagi na brak sprawowania nad nią kontroli.

Informacje dotyczące pozostałych spółek powiązanych zgodnie z MSR 24, nad którymi Emitent nie sprawuje kontroli tj. Bowen Investments S.a.r.l. (B. Pilszczek 100% udziałów), Augusta Investment Sp. z o.o.(B. Ciupińska 100% udziałów minus 1 udział), Wysocki spółka jawna (J. Wysocki – jeden z czworga wspólników wraz z członkami rodziny), zawarto w Nocie nr 3.

1.1.1.2 Zmiany w składzie Grupy Kapitałowej

21 września 2017 roku, w XI Wydziale Gospodarczym Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, została zarejestrowana nowoutworzona spółka zależna ES-SYSTEM Projekty Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Na dzień 15 września 2017 roku wartość opłaconego kapitału zakładowego należącego w 100% do Emitenta wynosiła 300 000 złotych.

28 grudnia 2017 roku podjęto uchwałę o podwyższeniu kapitału spółki ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o. do kwoty 500 000 zł. Objęcie nowoutworzonych 200 udziałów zostało opłacone 28 grudnia 2017 roku. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane 9 stycznia 2018 roku.

1.1.2 Podstawowe informacje o jednostkach zależnych

Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej) ES-SYSTEM Wilkasy Spółka z o.o.

Siedziba Wilkasy, ul. Olsztyńska 2
Sąd rejestrowy Spółka wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Olsztynie VIII Wydział Gospodarczy, pod numerem 0000015579

Przedmiot działalności Produkcja opraw oświetleniowych
Charakter dominacji Spółka zależna
Zastosowana metoda konsolidacji Metoda pełna
Data objęcia kontroli 27.09.1999 r.
Procent posiadanego kapitału zakładowego 100%
Udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu 100%

Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej) ES-SYSTEM NT Spółka z o.o.

Siedziba Kraków, ul. Przemysłowa 2
Sąd rejestrowy Spółka wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Krakowie XI Wydział Gospodarczy, pod numerem 000333960

Przedmiot działalności Produkcja sprzętu oświetleniowego i elektroniki
Charakter dominacji Spółka zależna
Zastosowana metoda konsolidacji Metoda pełna
Data objęcia kontroli 03.07.2009 r.
Procent posiadanego kapitału zakładowego 100%
Udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu 100%

Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej) ES-SYSTEM Lighting UK Ltd

Siedziba Harrow, 46 Station Road Harrow North, Wielka Brytania
Sąd rejestrowy Companies House, The Registrar of Companies for England and Wales C.N.10719674
Przedmiot działalności Sprzedaż sprzętu oświetleniowego

Charakter dominacji	Spółka zależna
Zastosowana metoda konsolidacji	Metoda pełna
Data objęcia kontroli	11.04.2017 r.
Procent posiadanego kapitału zakładowego	100%
Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej)	ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o.
Siedziba	Kraków, ul. Przemysłowa 2
Sąd rejestrowy	Spółka wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Krakowie XI Wydział Gospodarczy, pod numerem 0000695931
Przedmiot działalności	Sprzedaż w zakresie specjalistycznego projektowania
Charakter dominacji	Spółka zależna
Zastosowana metoda konsolidacji	Metoda pełna
Data objęcia kontroli	15.09.2017 r.
Procent posiadanego kapitału zakładowego	100%
Udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	100%

1.1.3 Oświadczenie o zgodności z przepisami oraz podstawa sporządzenia skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego

Skrócone skonsolidowane i jednostkowe śródroczne sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM S.A., za 3 kwartały 2019 roku zostało sporządzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych.

Skrócone śródroczne skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM za okres od 01.01. do 30.09.2019 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, w tym również zgodnie z MSR nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń wykonawczych Komisji Europejskiej.

Dane do niniejszego skróconego skonsolidowanego i jednostkowego śródrocznego sprawozdania finansowego sporządzone zostały z zastosowaniem tych samych zasad rachunkowości i metod obliczeniowych jak w ostatnim rocznym skonsolidowanym i jednostkowym sprawozdaniu finansowym, z wyjątkiem zmian związanych z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku, MSSF 16 Leasing.

Niniejsze Skrócone Śródroczne Skonsolidowane i Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 9 miesięcy, zakończonych 30 września 2019 roku, nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze zbadanym Roczny Jednostkowym i Skonsolidowanym Sprawozdaniem Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

Zmiany zastosowanych zasad rachunkowości

Od 1 stycznia 2019 roku Grupa Kapitałowa zastosowała niżej opisane standardy:

MSSF 16

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Grupa Kapitałowa zastosowała MSSF 16. Nowy standard zastępuje MSR 17 oraz interpretacje KIMSF 4, SKI 15 i 27 i wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zgodnie z którym wszystkie umowy spełniające definicję leasingu zawarte na okres dłuższy niż 12 miesięcy są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy, chyba że wartość składnika aktywów będzie niska. Zgodnie z nowym standardem leasingobiorca ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie do zapłaty za to prawo.

Po przeprowadzeniu analizy wpływu standardu MSSF 16 na sprawozdanie finansowe, poprzez skatalogowanie kontraktów związanych z najmem powierzchni ustalono, że jedynie Emitent jest stroną długoterminowych umów,

klasyfikowanych dotychczas jako leasing operacyjny, a które zgodnie z nowym standardem skutkują rozpoznaniem w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nowego składnika aktywów oraz odpowiadającego mu w pasywach zobowiązania.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku, w wyniku wdrożenia nowego standardu, po wyłączeniu umów krótkoterminowych oraz umów z niską bazową wartością składnika aktywów (poziom istotności 5 000 USD), Grupa Kapitałowa zidentyfikowała 11 umów najmu spełniających kryteria opisane w MSSF 16 i ujawniła aktywa z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości 15 392 tys. zł.

Grupa Kapitałowa skorzystała z praktycznych uproszczeń, o których mowa w paragrafie C9 i C10 MSSF 16, stosując podejście częściowo retrospektywne. Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa użytkowania i zobowiązanie z tytułu leasingu w dniu pierwszego zastosowania jest wartością bilansową składnika aktywów i pozostaje bez wpływu na zyski zatrzymane oraz nie wymaga przekształcenia danych porównawczych.

Szczegółowe informacje dotycząca zmian związanych z zastosowaniem MSSF 16 zostały opisane w Notach 2.6.6 i 3.6.7.

MSR 28 „Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiana ma zastosowanie, gdy jednostka stosuje MSSF 9 "Instrumenty finansowe" do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które stanowią część inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, ale w przypadku których metoda praw własności nie jest stosowana - zmiany zostały opublikowane 12 października 2017 roku.

Grupa Kapitałowa nie posiada inwestycji w jednostkach stowarzyszonych, w związku z czym opisana zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Zmiana polega na dopuszczeniu do kategorii aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie takich instrumentów, które w przypadku wcześniejszej spłaty powodują, że jednostka otrzyma kwotę mniejszą niż suma kapitału i naliczonych odsetek (tzw. ujemne wynagrodzenie).

Zmiana standardu nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe ze względu na to, że nie wystąpiły transakcje objęte zmianami.

MSR 12 „Podatek dochodowy”, MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”, MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” i MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”

Mniejsze poprawki do standardów, wprowadzane w ramach corocznych zmian do standardów (cykl 2015 – 2017):

-MSR 12: Rada MSR uściśliła sposób ujmowania podatku dochodowego, będącego konsekwencją dywidend. Podatek ujmowany jest w momencie ujęcia zobowiązania do wypłaty dywidendy jako obciążenie wyniku lub pozostałych całkowitych dochodów lub kapitałów w zależności od tego, gdzie ujęto przeszłe transakcje, które wygenerowały wynik.

-MSR 23: Doprecyzowano, że zadłużenie pierwotnie przeznaczone na finansowanie składnika aktywów, który został już ukończony, zostaje zaliczone do zadłużenia ogólnego, którego koszt może być później kapitalizowany w wartości innych aktywów.

-MSSF 3: Rada MSR doprecyzowała, że zasady dotyczące rozliczania połączenia przedsięwzięć realizowanego etapami, w tym konieczność wyceny udziałów, dotyczą również posiadanych wcześniej udziałów we wspólnych działalnościach.

-MSSF 11: Rada doprecyzowała, że wspólnik wspólnej działalności, niesprawujący wspólnej kontroli, w sytuacji, gdy uzyska wspólną kontrolę nad wspólną działalnością będącą przedsięwzięciem, nie powinien ponownie wyceniać udziałów w tej wspólnej działalności.

Zastosowanie wymienionych standardów pozostaje bez wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zgodnie z wprowadzoną zmianą, opublikowaną 7 lutego 2018 roku jeśli składnik aktywów lub zobowiązanie netto z tytułu programu określonych świadczeń są ponownie wyceniane w wyniku zmian, ograniczenia lub rozliczenia, jednostek powinna:

- ustalić koszty bieżącego zatrudnienia i odsetki netto, stosując założenia wykorzystane przy ponownej wycenie
- określić odsetki netto za pozostały okres na podstawie przecenionego aktywa lub zobowiązania netto

Nowy standard nie wpłynął na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, ponieważ nie oferuje pracownikom programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Interpretacje 23 KIMSF „Niepewność w zakresie metod naprawy podatku dochodowego”

Interpretacja do MSR 12 „Podatek dochodowy” ma zastosowanie w sytuacji, gdy interpretacja przepisów podatku dochodowego nie jest jednoznaczna i nie można definitywnie przyjąć jakie rozwiązanie zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe, w tym sądy. W przypadku wystąpienia rozbieżności w odniesieniu do zastosowanych rozwiązań i niepewności kwot związanych z podatkiem dochodowym, jednostka powinna ocenić ewentualne zmiany faktów wpływające na ustaloną wartość. Potencjalną korektę należy traktować jako zmianę szacunku zgodnie z MSR 8.

Nowa interpretacja pozostaje bez wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, ponieważ nie wystąpiły istotne transakcje, które budziłyby wątpliwości interpretacyjne i powodowałyby niepewność kwot związanych z podatkiem dochodowym.

Nowe standardy i interpretacje nie zastosowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

- MSSF 17 „Umowy ubezpieczenia” opublikowane przez RMSR 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie. Zmiana standardu nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ze względu na to, że nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej.
- Zmiany do MSSF 3 „Połączenia biznesowe”, RMSR wprowadziła „Definicję działalności”, mającą na celu rozwiązanie trudności, które powstają, gdy jednostka ustala czy nabyła przedsiębiorstwo, czy grupę aktywów – zmiany zostały opublikowane 22 października 2018 roku, obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.
- Inicjatywa dotycząca zmiany definicji materiału, zaktualizowana definicja zmienia MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych, błędy”. Zmiany doprecyzowują definicję materiału i sposób jego stosowania, uwzględniając w wytycznych dotyczących definicji, które do tej pory znajdowały się w innych normach MSSF. Zmiany zostały opublikowane 31 października 2018 roku i obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych, rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.
- Zmiany do Założeń Konceptyjnych w MSSF opublikowane 29 marca 2018 roku, obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku.
- Reforma benchmarku stopy procentowej (zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7)”. Proponowana aktualizacja zawiera elementy odzwierciedlające nowe wymogi dotyczące ujawniania informacji wprowadzone przez zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7. Zmiany zostały opublikowane 26 września 2019 roku i obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych, rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres od 1 stycznia do 30 września 2019 roku, z podaniem danych porównywalnych za okres od 1 stycznia do 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Rokiem obrotowym Emitenta jest rok kalendarzowy.

Sprawozdanie finansowe zostało zaprezentowane przy założeniu kontynuacji działalności Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenia kontynuacji działalności gospodarczej.

Dane zawarte w sprawozdaniu finansowym wykazane zostały w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach podane zostały z większą dokładnością. Walutą funkcjonalną, jak i sprawozdawczą jest złoty polski (PLN).

1.1.4 Wybrane dane finansowe przeliczone na euro

Przyjęto średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro w okresach objętych sprawozdaniem finansowym w celu uzyskania porównywalnych danych finansowych - kursy ustalane przez Narodowy Bank Polski.

Ogłoszone przez Narodowy Bank Polski średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro wyniosły w okresach objętych skonsolidowanymi informacjami finansowymi:

Rok obrotowy	Średni kurs w okresie od 1 stycznia do 30 września*	Minimalny kurs w okresie od 1 stycznia do 30 września	Maksymalny kurs w okresie od 1 stycznia do 30 września	Kurs na ostatni dzień okresu*
2019	4,3086	4,2520	4,3844	4,3736
2018	4,2535	4,1488	4,3616	4,3000

*) Średnia kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie

Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych prezentowanych skonsolidowanych informacji finansowych, przeliczone na euro.

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono według kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski dla euro, obowiązujących na ostatni dzień okresu:

Kurs na dzień 30 września 2019 roku wynosił: 1 EURO = 4,3736 PLN

Kurs na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił: 1 EURO = 4,3000 PLN

Poszczególne pozycje sprawozdania z dochodów całkowitych oraz sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski dla euro, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca, w danym okresie sprawozdawczym.

Kurs średni na koniec trzeciego kwartału 2019 roku, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca, wynosi: 1 EURO = 4,3086 PLN

Kurs średni na koniec trzeciego kwartału 2018 roku, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca, wynosi: 1 EURO = 4,2535 PLN

Wybrane dane finansowe

Skonsolidowane wybrane dane finansowe	w tys. PLN		w tys. EUR	
	Za okres od 01.01.2019 - 30.09.2019***	Za okres od 01.01.2018 - 30.09.2018***	Za okres od 01.01.2019 - 30.09.2019***	Za okres od 01.01.2018 - 30.09.2018***
Rachunek zysków i strat*				
Przychody netto ze sprzedaży	161 098	142 469	37 390	33 495
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	6 567	6 980	1 524	1 641
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	6 093	7 142	1 414	1 679
Zysk (strata) netto okresu	6 475	6 424	1 503	1 510
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	6 475	6 424	1 503	1 510
Zysk (strata) na akcję (PLN/EUR)	0,15	0,15	0,04	0,04
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN/EUR)	0,15	0,15	0,03	0,04
Rachunek przepływów pieniężnych*				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	10 026	1 107	2 327	260
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-3 613	1 458	-839	343
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-2 431	-15 756	-564	-3 704
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	3 982	-13 191	924	-3 101
Bilans**				
Aktywa	209 386	179 112	47 875	41 654
Zobowiązania długoterminowe	25 899	7 647	5 922	1 778
Zobowiązania krótkoterminowe	38 879	33 022	8 889	7 680
Kapitał własny	144 608	138 443	33 064	32 196
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	144 608	138 443	33 064	32 196

*) Średnia kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie

**) za rok 2019 kurs na dzień 30.09.2019 r., za rok 2018 kurs na dzień 31.12.2018 r.

***)- dla pozycji aktywów i pasywów za rok 2019 dane źródłowe w PLN i EUR podano na dzień 30.09.2019 r., a za rok 2018 na dzień 31.12.2018 r.
- dla pozycji rachunku zysków i strat oraz przepływów pieniężnych za rok 2019 dane źródłowe w PLN i EUR podano na dzień 30.09.2019 r., a za rok 2018 na dzień 30.09.2018 r.

Jednostkowe wybrane dane finansowe	w tys. PLN		w tys. EUR	
	Za okres od	Za okres od	Za okres od	Za okres od
	01.01.2019 - 30.09.2019***	01.01.2018 - 30.09.2018***	01.01.2019 - 30.09.2019***	01.01.2018 - 30.09.2018***
Rachunek zysków i strat*				
Przychody netto ze sprzedaży	154 940	141 977	35 961	33 379
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 781	645	413	152
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	9 482	6 986	2 201	1 642
Zysk (strata) netto okresu	9 353	6 665	2 171	1 567
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	9 353	6 665	2 171	1 567
Zysk (strata) na akcję (PLN/EUR)	0,22	0,16	0,05	0,04
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN/EUR)	0,22	0,15	0,05	0,04
Rachunek przepływów pieniężnych*				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	-513	-3 732	-119	-877
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	6 796	4 764	1 577	1 120
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-2 416	-15 732	-561	-3 699
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	3 867	-14 700	898	-3 456
Bilans**				
Aktywa	195 820	164 291	44 773	38 207
Zobowiązania długoterminowe	20 635	1 876	4 718	436
Zobowiązania krótkoterminowe	47 878	44 461	10 947	10 340
Kapitał własny	127 307	117 954	29 108	27 431
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	127 307	117 954	29 108	27 431

*) Średnia kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie

***) za rok 2019 kurs na dzień 30.09.2019 r., za rok 2018 kurs na dzień 31.12.2018 r.

**) - dla pozycji aktywów i pasywów za rok 2019 dane źródłowe w PLN i EUR podano na dzień 30.09.2019 r., a za rok 2018 na dzień 31.12.2018 r.

- dla pozycji rachunku zysków i strat oraz przepływów pieniężnych za rok 2019 dane źródłowe w PLN i EUR podano na dzień 30.09.2019 r., a za rok 2018 na dzień 30.09.2018 r.

1.2 Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

1.2.1 Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Emitenta oraz sprawozdania finansowe jego jednostek zależnych.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Emitenta, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości.

Za jednostki zależne w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ES-SYSTEM uznaje się te jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną w celu uzyskania korzyści z ich działalności. Wiąże się to z posiadaniem większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących tych jednostek. Przy dokonywaniu oceny czy Grupa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie oraz wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Zaprzestaje się konsolidacji jednostek zależnych z dniem ustania kontroli.

1.2.2 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność, tj. w walucie funkcjonalnej. Walutę funkcjonalną i walutę prezentacji jednostki dominującej stanowi polski złoty. Skonsolidowane informacje finansowe prezentowane są w tysiącach złotych.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na każdy dzień bilansowy:

- wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. średniego NBP;
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji, oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych, powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych, ujmują się w rachunku zysków i strat.

1.2.3 Rzeczowe aktywa trwałe

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz
- których wartość można określić w sposób wiarygodny

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.:

- nieruchomości tj. grunty własne, budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej
- maszyny, urządzenia, środki transportu i inne ruchome środki trwałe
- ulepszenia w obcych środkach trwałych
- środki trwałe w budowie

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący o istotnej wartości początkowej i okresie użytkowania powyżej 1 roku. Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem wykazuje się jako zapasy i ujmują w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia. Cena nabycia rzeczowych aktywów trwałych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Cenę nabycia/koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia lub wytworzenie środka trwałego.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania danego środka trwałego.

Przyjęto okresy użytkowania środków trwałych w następujących przedziałach:

- Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 10-51 lat
- Maszyny i urządzenia: 1,5-38 lat
- Środki transportu: 4-19 lat
- Inne - okres użytkowania ustalany jest indywidualnie dla poszczególnych składników środków trwałych

Powyższe okresy użytkowania dotyczą nowych środków trwałych. Jeżeli do użytkowania jest wprowadzony używany środek trwały, wówczas stawki amortyzacji ustalane są indywidualnie, odpowiednio do przewidywanego okresu użytkowania danego środka trwałego. Indywidualny okres użytkowania stosowany jest również dla amortyzacji specjalistycznych maszyn i urządzeń.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa.

W użytkowanych w Grupie Kapitałowej środkach trwałych występują części składowe (części zamienne i sprzęt serwisujący) środków trwałych (komponentów), których okres użytkowania różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej.

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jak zmianę szacunków.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Test na utratę wartości przeprowadza się i ujmuje ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub gdy nie oczekuje się wpływu dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) i wartością bilansową tych środków trwałych i ujmuje w rachunku zysków i strat.

1.2.4 Leasing

Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu wyceniane są w wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie, w pozycji pozostałych zobowiązań finansowych, w wysokości sumy niespłaconego kapitału.

Zobowiązania z tytułu prawa do użytkowania aktywa wycenia się w dacie rozpoczęcia leasingu, w wysokości bieżącej opłat leasingowych, pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu w wysokości odpowiadającej oprocentowaniu obligacji skarbowych, powiększonych o premię za ryzyko w wysokości 0,5%. W przypadku umów leasingu zawartych na czas nieoznaczony, stosuje się dziesięcioletnią perspektywę.

Opłaty z tytułu leasingu rozliczane są w czasie metodą zamortyzowanego kosztu.

Opłaty leasingowe, uiszczane w ramach leasingu krótkoterminowego i nisko cennego, tj. nieprzekraczającego wartości 5 000 USD, rozliczane są w koszty metodą liniową przez okres leasingu. Ponadto wszelkie zmienne opłaty leasingowe, a także opłaty serwisowe i eksploatacyjne dotyczące budynków, są ujmowane w rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów w okresie ich poniesienia.

1.2.5 Aktywa finansowe

W bilansie skonsolidowanym aktywa finansowe obejmują:

- udziały w jednostkach pozostałych

Udziały w jednostkach pozostałych zalicza się do aktywów trwałych o ile Grupa Kapitałowa nie zamierza zbyć ich w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Udziały w jednostkach pozostałych wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie wartości godziwej tych aktywów, wówczas ich wyceny dokonuje się w cenie nabycia.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to nie zakwalifikowane do pożyczek udzielonych i należności własnych aktywa finansowe.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego według wartości godziwej.

Aktywa finansowe testuje się na utratę wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

1.2.6 Zobowiązania finansowe

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktowane są jak aktywa Grupy Kapitałowej i wyceniane w wartości godziwej, w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat

leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie, w pozycji pozostałych zobowiązań finansowych, w wysokości sumy niespłaconego kapitału.

1.2.7 Należności i rozliczenia międzyokresowe

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu należności te wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością. Odpis tworzy się w ciężar kosztów w rachunku zysków i strat.

Wszelkie przekazane zaliczki, takie jak: na poczet przyszłych dostaw towarów i usług, na środki trwałe w budowie, na objęcie udziałów i akcji, na nabycie wartości niematerialnych i inne, ujmuje się w pozostałych należnościach.

Zasady wyceny innych należności, stanowiących aktywa finansowe, zostały przedstawione w punkcie „Aktywa finansowe”.

Należności nie stanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Z punktu widzenia terminu wymagalności, należności kwalifikowane są jako długoterminowe lub krótkoterminowe. Rozliczenia międzyokresowe są najczęściej rozliczeniami związanymi z poniesionymi kosztami dotyczącymi okresów przyszłych.

1.2.8 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, natomiast depozyty bankowe w kwocie wymagającej zapłaty.

1.2.9 Kapitał własny

Kapitał własny Grupy Kapitałowej stanowią:

- a) kapitał akcyjny jednostki dominującej
- b) pozostałe kapitały, na które składają się kapitały rezerwowe i zapasowe
 - na kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny odnosi się skutki wyceny rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze, które podlegają wycenie zgodnie z MSR19. Zgodnie z tym standardem wycenie podlegają otrzymane zyski i straty aktuarialne, które zwiększają lub zmniejszają wartość kapitału rezerwowego
- c) zyski zatrzymane, na które składają się:
 - niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/ straty z lat ubiegłych)
 - wynik finansowy bieżącego okresu obrotowego

Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez jednostkę dominującą ujmowane są w wartości uzyskanych wpływów pomniejszonych o bezpośrednie koszty emisji.

1.2.10 Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek jednostek Grupy Kapitałowej, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ z jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Zobowiązania ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty to znaczy z uwzględnieniem niezapłaconych na dzień bilansowy odsetek.

Do zobowiązań Grupa Kapitałowa zalicza:

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług
- zobowiązania z tytułu ceł, podatków, ubezpieczeń i innych tytułów publicznoprawnych
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń
- pozostałe zobowiązania

1.2.11 Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na spółkach Grupy Kapitałowej ciąży istniejący obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Rezerwy wycenia się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy

szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Zgodnie z wymogami MSR1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” rezerwy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są odpowiednio jako krótko- i długoterminowe.

Rezerwy tworzy się w szczególności w odniesieniu do następujących tytułów:

- świadczenia pracownicze i podobne (w tym: odprawy emerytalno-rentowe, pośmiertne, niewykorzystane urlopy, premie)
- udzielone gwarancje i poręczenia
- niezafakturowane koszty

Rezerwy na zobowiązania z tytułu przysługujących odbiorcom umownych rabatów po transakcyjnych odnosi się bezpośrednio na wynik ze sprzedaży.

Spółki Grupy Kapitałowej prowadzą programy świadczeń emerytalnych oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych. Programy określonych świadczeń to program wypłat odpraw emerytalno-rentowych. Inne długoterminowe świadczenia pracownicze obejmują nagrody jubileuszowe.

W ramach programów świadczeń pracownicy nabywają uprawnienia do następujących świadczeń:

- Odprawy emerytalno-rentowe:
przysługują pracownikom spełniającym warunki uprawniające do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, których stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę lub rentę. Na przyszłe wypłaty odpraw emerytalno-rentowych tworzy się rezerwę w ciężar kosztów operacyjnych. Wysokość rezerwy aktualizowana jest na dzień bilansowy.

Zobowiązanie bilansowe z tytułu programów określonych świadczeń oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na dzień bilansowy z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych oraz kosztów przeszłego zatrudnienia. Wysokość zobowiązań z tytułu określonych świadczeń wyliczają corocznie niezależni aktuariusze metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe, nagrody jubileuszowe i niewykorzystane urlopy uaktualniane są raz w roku na koniec roku obrotowego.

1.2.12 Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy spółki Grupy Kapitałowej dokonują przeglądu wartości bilansowej składników majątku w celu stwierdzenia czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. Wartość odzyskiwalna ustalona jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta, uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej netto składnika aktywów, wartość bilansowa jest pomniejszona do wartości odzyskiwalnej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

W sytuacji odwrócenia utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów, jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest jako korekta kosztów okresu, w którym ustały przesłanki powodujące utratę wartości.

1.2.13 Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty. Przychody ujmuje się w następujący sposób:

- a) Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych, towarów i materiałów ujmuje się wtedy, gdy:
 - jednostka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów, wyrobów gotowych i materiałów

- jednostka przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami, wyrobami gotowymi i materiałami w stopniu, w jakim funkcję taką realizuje się wobec zapasów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli
 - kwotę przychodów można wycenić wiarygodnie
 - istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji
 - koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez jednostkę w związku z transakcją, można wycenić w sposób wiarygodny
- b) Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się wtedy, gdy:
- kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny
 - istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji
 - stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób
 - koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób
- c) Przychody z tytułu odsetek
- Przychody z tytułu odsetek ujmuje się według zasady memoriałowej metodą efektywnej stopy procentowej.

1.2.14 Opodatkowanie

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowy różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości, w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany w sprawozdaniu z rachunku zysków i strat poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych w pozostałych dochodach całkowitych. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany w ramach pozostałych dochodów całkowitych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego podlegają kompensacie w podziale na tytuły krótkoterminowe i długoterminowe, gdy spółki Grupy Kapitałowej posiadają możliwy do wyegzekwowania tytuł do przeprowadzenia kompensat należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego.

1.2.15 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Działalność Grupy Kapitałowej grupuje się według kryterium branżowego, tj. dającego się wyodrębnić obszaru działalności, w ramach którego następuje dostarczanie produktów lub świadczenie usług, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych różnym od tych, które są właściwe dla innych segmentów branżowych.

Działalność Grupy Kapitałowej grupuje się według jednolitego kryterium branżowego odpowiadającego produkcji i sprzedaży sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych.

Szczegółowe informacje na temat sprzedaży zawarto w nocie „Segmenty operacyjne”.

Działalność Grupy Kapitałowej koncentruje się głównie na obszarze Unii Europejskiej i krajów stowarzyszonych. Na koniec trzeciego kwartału 2019 roku eksport poza Euroregion stanowił około 2 % udziału w sprzedaży.

Grupa Kapitałowa prowadzi analizę sprzedaży z podziałem na główne kontynenty. Na podstawie dostępnych analiz, wyodrębnienie aktywów oraz przepływów operacyjnych, inwestycyjnych i finansowych, związanych z poszczególnymi obszarami sprzedaży, nie jest możliwe. Szczegółowe informacje na temat sprzedaży zawarto w nocie „Informacje dotyczące obszarów geograficznych”.

1.2.16 Polityka Zarządzania Ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem zawiera procesy identyfikacji, pomiaru i określania sposobu postępowania z nim, obejmując następujące jego rodzaje:

- ryzyko rynkowe (zmian cen towarów, kursów walutowych oraz stóp procentowych)
- ryzyko płynności
- ryzyko kredytowe wraz z ryzykiem inwestycyjnym
- ryzyko operacyjne

Odpowiednia polityka, struktura organizacyjna i procedury wspierają proces, u podstaw którego leżą działania związane z zarządzaniem ryzykiem.

Podstawowym ryzykiem, na które narażona jest Grupa Kapitałowa jest ryzyko rynkowe. Obejmuje ono:

- ryzyko zmian cen towarów
- ryzyko zmian kursów walutowych
- ryzyko zmian stóp procentowych

1.2.16.1 Ryzyko zmian cen towarów

Produkcja Grupy Kapitałowej jest uzależniona od cen surowców i komponentów pochodzących z kraju jak i z importu. Podstawowa grupa surowców i materiałów to blachy stalowe, aluminium i tworzywa sztuczne. Ich ceny kształtowane są tendencjami na rynkach światowych i mają wpływ na poziomy kosztów produkcji w całej branży. Generalnie w ostatnich latach obserwuje się powolne wzrosty cen tych surowców. Podstawowe komponenty to podzespoły elektroniczne, których dynamiczny rozwój i konkurencja powodują systematyczny trend spadkowy ich cen.

W efekcie można ocenić, że wpływ cen surowców i materiałów oraz komponentów na koszty produkcji grupy jest istotny, ale w ostatnich latach nie następowały gwałtowne ich zmiany, a te które następowały dotyczyły całego rynku i w efekcie przekładały się na zmiany cen produktów rynkowych w niewielkim stopniu.

1.2.16.2 Ryzyko zmian kursów walutowych

Grupa Kapitałowa, w odniesieniu do części obrotu realizowanego na rynkach międzynarodowych, jest narażona na ryzyko zmian kursów walutowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta funkcjonalna. Grupa Kapitałowa wykorzystuje, częściowo na potrzeby zabezpieczenia przepływów pieniężnych, zawierane w celach handlowych transakcje walutowe.

1.2.16.3 Ryzyko zmian stóp procentowych

Na dzień sporządzenia sprawozdania żadna ze spółek Grupy Kapitałowej nie jest stroną umów kredytowych. Ryzyko zmiany stóp procentowych dotyczy wyłącznie środków pieniężnych umieszczonych na lokatach bankowych. Rozmiar ryzyka ma charakter marginalny.

Ryzyko płynności

Ze względu na sprzyjające zaciąganiu nowych kredytów warunki rynkowe oraz wysoką ocenę zdolności kredytowej Grupy Kapitałowej nie istnieje zagrożenie utraty dostępu do źródeł finansowania. Z zarządzaniem ryzykiem płynności związane jest też opisane poniżej ryzyko kredytowe.

1.2.16.4 Ryzyko kredytowe / inwestycyjne

Grupa Kapitałowa stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej, w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie, jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy. Grupa zawiera transakcje z jednostkami o wysokim ratingu. Informacji o ratingu dostarczają wyspecjalizowane niezależne agencje oraz dane finansowe dostępne publicznie. Grupa dokonuje również oceny na podstawie własnych analiz danych dotyczących transakcji ze stałymi klientami. Narażenie Grupy na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów podlega stałemu monitorowaniu. Kontrole ryzyka kredytowego umożliwiają limity weryfikowane i zatwierdzone przez upoważnionych członków Zarządu.

Na należności z tytułu dostaw i usług składają się kwoty należne od dużej liczby klientów, rozłożone między różne branże i obszary geograficzne.

W konsekwencji Grupa Kapitałowa nie jest narażona na znaczące ryzyko kredytowe.

1.2.17 Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Oszacowania i osądy księgowe są poddawane systematycznej weryfikacji. Szacunki i oceny przyjęte na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego są oparte na doświadczeniu wynikającym z danych historycznych oraz analizie i przewidywaniach przyszłych zdarzeń, które zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu jednostki dominującej, w danej sytuacji, wydają się uzasadnione.

1.2.17.1 Okresy ekonomicznej użyteczności dla rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych

Grupa Kapitałowa określa szacunkowe okresy ekonomicznej użyteczności oraz stawki amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Szacunki te opierają się na prognozowanych okresach wykorzystania poszczególnych grup aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Przyjęte okresy ekonomicznej użyteczności mogą ulegać znacznym zmianom w wyniku pojawiających się na rynku nowych rozwiązań technologicznych, planów Zarządu jednostki dominującej lub intensywności eksploatacji.

1.2.17.2 Wyliczenie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych

Szczegółowe informacje o kryteriach dokonywania odpisów aktualizujących wartość należności handlowych oraz informacje o dokonanych odpisach aktualizujących wartość należności handlowych zawarto w Nocie nr 7.

1.2.17.3 Wyliczenie odpisu aktualizującego wartość zapasów

Grupa Kapitałowa dokonuje odpisów aktualizacyjnych zapasów, opierając się na ocenie obiektywnych parametrów dotyczących ich właściwości fizycznych oraz na prognozach dotyczących wykorzystania poszczególnych grup aktywów obrotowych w procesach produkcyjnych i handlowych, zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu jednostki dominującej. Ocena użyteczności może ulegać znacznym zmianom pod wpływem trendów rynkowych oraz nowych rozwiązań technologicznych.

1.2.17.4 Szacunki w zakresie rezerw na zobowiązania

Grupa Kapitałowa dokonuje szacowania rezerw na zobowiązania na podstawie zawartych umów, dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań odnośnie do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Jakkolwiek przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych. Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji.

Data: 19 listopada 2019 roku

2. Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy, zakończony 30 września 2019 r.

2.1 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	30.09.2019	31.12.2018
A. Aktywa trwałe (długoterminowe)		85 914	66 780
1. Rzeczowe aktywa trwałe	1	81 222	62 873
2. Prawo użytkowania wieczystego gruntów	1	14	17
3. Inne wartości niematerialne		634	711
4. Długoterminowe aktywa finansowe		1	1
5. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		3 898	3 040
6. Długoterminowe należności i rozliczenia m/o	2	145	138
B. Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		123 472	112 332
1. Zapasy		45 404	45 211
2. Krótkoterminowe należności i rozliczenia międzyokresowe	2	51 031	43 406
3. Należności z tytułu podatku dochodowego		9	669
4. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		27 028	23 046
Aktywa razem		209 386	179 112

	Nota	30.09.2019	31.12.2018
A. Kapitał własny razem		144 608	138 443
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		144 608	138 443
1. Kapitał podstawowy	3	14 145	14 145
2. Kapitały rezerwowe i zapasowe		114 628	109 987
3. Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny		(716)	(406)
4. Zyski zatrzymane		16 551	14 717
B. Zobowiązania długoterminowe		25 899	7 647
1. Rezerwy	4	2 961	2 597
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		3 224	3 503
3. Pozostałe długoterminowe zobowiązania finansowe	6	19 714	988
4. Długoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	7	-	559
C. Zobowiązania krótkoterminowe		38 879	33 022
1. Rezerwy	4	7 080	5 634
2. Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania finansowe	6	2 875	762
3. Krótkoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	7	28 587	26 566
4. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		337	60
Pasywa razem		209 386	179 112

Data: 19 listopada 2019 roku

2.2 Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Działalność kontynuowana	Nota	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
A. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	9	161 098	142 469
B. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów		97 236	85 296
C. Zysk/strata brutto ze sprzedaży (A-B)		63 862	57 173
D. Koszty sprzedaży		38 661	35 075
E. Koszty ogólnego zarządu		16 662	15 656
F. Pozostałe przychody		1 599	1 936
G. Pozostałe koszty	8	3 571	1 398
H. Zysk/strata z działalności operacyjnej (C-D-E+F-G)		6 567	6 980
I. Przychody finansowe		147	246
J. Koszty finansowe		621	84
K. Zysk/strata brutto (H+I-J)		6 093	7 142
L. Podatek dochodowy		(382)	718
M. Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej (K-L)		6 475	6 424
N. Zysk/strata za rok obrotowy na działalności zaniechanej			
O. Zysk/strata netto za rok obrotowy (M+N)		6 475	6 424
Przypadający na:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		6 475	6 424

2.3 Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz pozostałych całkowitych dochodów

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Zysk/strata netto za okres	6 475	6 424
Inne całkowite dochody/straty:	(310)	-
Pozycje, które nie zostaną przeniesione do rachunku zysków i strat	-	-
Pozycje, które mogą być przeniesione do rachunku zysków i strat	-	1
Zyski/straty aktuarialne	(386)	-
Zyski i straty z wyceny jednostek działających za granicą	3	1
Podatek dochodowy związany z pozycjami prezentowanymi w pozostałych dochodach całkowitych	73	-
Całkowite dochody ogółem za okres	6 165	6 425
Przypadające na:		
Akcjonariuszy jednostki dominującej	6 165	6 425
Udziały niedające kontroli	-	-
Podstawowy zysk netto/strata z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą	0,15	0,15
Rozwodniony zysk netto/strata z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą	0,15	0,15

Data: 19 listopada 2019 roku

2.4 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/strata netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej	6 475	6 424
Korekty o pozycje:	3 551	(5 317)
Amortyzacja środków trwałych i nieruchomości inwestycyjnych	7 971	7 001
Amortyzacja wartości niematerialnych	258	265
Koszty i przychody z tytułu odsetek	459	38
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	(51)	(359)
Zmiana stanu rezerw	1 531	(942)
Zmiana stanu zapasów	(193)	(6 819)
Zmiana stanu należności i rozliczeń międzyokresowych czynnych	(8 490)	2 214
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych biernych	2 127	(6 794)
Zapłacony podatek dochodowy	248	78
Inne korekty	(309)	1
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej	10 026	1 107
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	159	3 751
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(3 772)	(2 293)
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej	(3 613)	1 458
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Spłata rat leasingowych	(1 972)	(716)
Zapłacone odsetki	(459)	(38)
Wypłata dywidendy	-	(15 002)
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności finansowej	(2 431)	(15 756)
Zwiększenie/zmniejszenie stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych	3 982	(13 191)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	3 982	(13 191)
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych na początek okresu	23 046	22 505
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych dotyczące wyceny środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych		
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych		
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec okresu	27 028	9 314

Data: 19 listopada 2019 roku

2.5 Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej						Razem	Udziały niebędące kontrolą	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Akcje własne	Kapitały rezerwowe i zapasowe	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego			
Saldo na dzień 01.01.2019	14 145	33 876	-	76 111	(406)	14 717	138 443	-	138 443
Korekta błędów lat poprzednich	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 01.01.2019 po korektach (po przekształceniu)	14 145	33 876	-	76 111	(406)	14 717	138 443	-	138 443
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	(310)	6 475	6 165	-	6 165
Zyski/straty aktuarialne	-	-	-	-	(313)	-	(313)	-	(313)
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą	-	-	-	-	3	-	3	-	3
Zysk strata za okres	-	-	-	-	-	6 475	6 475	-	6 475
Pozostałe zmiany w kapitale własnym	-	-	-	4 641	-	(4 641)	-	-	-
Emisja kapitału akcyjnego	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uchwała o podziale zysku/pokryciu straty-zwiększenie/zmniejszenie kapitału zapasowego	-	-	-	4 641	-	(4 641)	-	-	-
Uchwała o podziale zysku - dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 30.09.2019	14 145	33 876	-	80 752	(716)	16 551	144 608	-	144 608

Data: 19 listopada 2019 roku

	Przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej							Udziały niebędące kontrolą	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Akcje własne	Kapitały rezerwowe i zapasowe	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego	Razem		
Saldo na dzień 01.01.2018	14 145	33 876	-	86 339	(187)	13 883	148 056	-	148 056
Korekta błędów lat poprzednich	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 01.01.2018 po korektach (po przekształceniu)	14 145	33 876	-	86 339	(187)	13 883	148 056	-	148 056
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	(219)	5 608	5 389	-	5 389
Zyski/straty aktuarialne	-	-	-	-	(220)	-	(220)	-	(220)
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Zysk strata za okres	-	-	-	-	-	5 608	5 608	-	5 608
Pozostałe zmiany w kapitale własnym	-	-	-	(10 228)	-	(4 774)	(15 002)	-	(15 002)
Emisja kapitału akcyjnego	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uchwała o podziale zysku/pokryciu straty-zwiększenie/zmniejszenie kapitału zapasowego	-	-	-	3 164	-	(3 164)	-	-	-
Uchwała o podziale zysku - dywidendy	-	-	-	(13 392)	-	(1 610)	(15 002)	-	(15 002)
Saldo na dzień 31.12.2018	14 145	33 876	-	76 111	(406)	14 717	138 443	-	138 443

Data: 19 listopada 2019 roku

2.6 Noty uzupełniające

2.6.1 Nota 1 Środki trwałe

2.6.1.1 Nota 1.1 Środki trwałe (wg grup rodzajowych)

Za okres 01.01.2019 do 30.09.2019	Budynki i budowle	Środki transportu	Maszyny, Urządzenia	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	63 411	9 698	63 549	14 620	151 278
<i>Korekta wynikająca z pierwszego zastosowania MSSF 16</i>	15 393	-	-	-	15 393
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2019	78 804	9 698	63 549	14 620	166 671
Zwiększenia	7 973	766	1 202	1 092	11 033
-nabycie	7 973	766	1 202	1 092	11 033
-wytworzone we własnym zakresie	-	-	-	-	-
-przemieszczenia wewnętrzne	-	-	-	-	-
-inne	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	86	417	273	67	843
-zbycie	-	367	96	5	468
-likwidacja majątku	86	50	177	62	375
-przemieszczenia wewnętrzne	-	-	-	-	-
-inne zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość brutto na koniec okresu	86 691	10 047	64 478	15 645	176 861
Wartość umorzenia na początek okresu	26 076	6 333	43 295	12 604	88 308
Zwiększenia	3 176	884	3 353	558	7 971
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-
Inne zwiększenia	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	86	318	268	66	738
-różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-
-przemieszczenia wewnętrzne	-	-	-	-	-
-inne zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość umorzenia na koniec okresu	29 166	6 899	46 380	13 096	95 541
Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości na początek okresu	98	-	-	-	98
Ujęcie w okresie odpisu aktualizującego z tyt. utraty wartości	-	-	-	-	-
Odwrocenie/wykorzystanie w okresie odpisu aktualizującego z tyt. utraty wartości	-	-	-	-	-
Wartość uwzględniająca umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu	29 264	6 899	46 380	13 096	95 639
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-
Wartość netto na koniec okresu	57 427	3 148	18 098	2 549	81 222

Za okres 01.01.2018 do 31.12.2018	Budynki i budowle	Środki transportu	Maszyny, Urządzenia	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	62 588	9 147	62 825	18 507	153 067
Zwiększenia	829	1 619	1 625	839	4 912
-nabycie	829	1 619	1 549	839	4 836
-wytworzone we własnym zakresie	-	-	76	-	76
-przemieszczenia wewnętrzne	-	-	-	-	-
-inne	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	6	1 068	901	4 726	6 701
-zbycie	-	1 054	306	38	1 398
-likwidacja majątku	6	14	595	4 688	5 303
-przemieszczenia wewnętrzne	-	-	-	-	-
-inne zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość brutto na koniec okresu	63 411	9 698	63 549	14 620	151 278
Wartość umorzenia na początek okresu	24 091	6 111	38 952	16 388	85 542
Zwiększenia	1 990	1 268	5 047	926	9 231
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-
Inne zwiększenia	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	5	1 046	704	4 710	6 465
-różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-
-przemieszczenia wewnętrzne	-	-	-	-	-
-inne zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość umorzenia na koniec okresu	26 076	6 333	43 295	12 604	88 308
Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości na początek okresu	97	-	12	1	110
Ujęcie w okresie odpisu aktualizującego z tyt. utraty wartości	-	-	-	-	-
Odwrocenie/wykorzystanie w okresie odpisu aktualizującego z tyt. utraty wartości	-	-	-	13	13
Wartość uwzględniająca umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu	26 173	6 333	43 307	12 592	88 405
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-
Wartość netto na koniec okresu	37 238	3 365	20 242	2 028	62 873

2.6.1.2 Nota 1.2 Środki trwałe (struktura własnościowa)

	30.09.2019	31.12.2018	30.09.2019	31.12.2018
	Wartość brutto		Wartość netto	
Wyszczególnienie				
- Środki trwałe własne	150 420	147 649	58 068	60 427
- Aktywa z tytułu praw do użytkowania w tym:	26 441	3 629	23 154	2 446
samochody	3 629	3 629	1 901	2 446
najem	22 812	-	21 253	-
Środki trwałe, razem	176 861	151 278	81 222	62 873

Wartość środków trwałych na dzień 30 września 2019 roku, użytkowanych na podstawie umów najmu powierzchni, zaprezentowana zgodnie z MSSF 16, wynosi 22 812 198,47 zł.

Grupa Kapitałowa do dnia 31 marca każdego roku obrotowego poczynszy od roku 2013 (planowo do roku 2031) uiszczala raty z tytułu spłaty zobowiązania z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności, na rzecz Starostwa Powiatowego w Giżycku.

Każda rata stanowiła kwotę:

- 11.612,25 PLN z tytułu spłaty zobowiązania zabezpieczonego na nieruchomości – KW OL1G/00018537/7
- 12.323,30 PLN z tytułu spłaty zobowiązania zabezpieczonego na nieruchomości – KW OL1G/0008430/4
- 21.098,55 PLN z tytułu spłaty zobowiązania zabezpieczonego na nieruchomości – KW OL1G/00018608/6

Łączna suma rat przypadających do spłaty w każdym roku obrotowym poczynszy od roku 2013 (planowo do roku 2031) wynosiła 45.034,10 PLN.

Zobowiązanie zabezpieczone było hipoteką przymusową do kwoty:

- 220.632,75 PLN na nieruchomości gruntowej – KW Nr OL1G/00018537/7
- 234.142,70 PLN na nieruchomości gruntowej – KW Nr OL1G/0008430/4
- 400.872,45 PLN na nieruchomości gruntowej – KW Nr OL1G/00018608/6

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązanie wobec Starostwa Powiatowego w Giżycku wynosiło 595.818,11 PLN (w tym należne odsetki).

W dniu 18 marca 2019 roku jednostka zależna ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. dokonała spłaty kolejnej raty w kwocie 45.034,10 PLN wraz z należnymi odsetkami w kwocie 10.374,81 PLN.

W dniu 2 kwietnia 2019 roku jednostka zależna ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. dokonała przedterminowej, całkowitej spłaty pozostałego zobowiązania w kwocie 540.409,20 PLN, w tym należne odsetki w kwocie 388,65 PLN.

W związku z powyższym ustanowione zabezpieczenie spłaty zobowiązania stało się bezprzedmiotowe. Stąd też, na wniosek jednostki zależnej, z dniem 15 lipca 2019 roku Sąd Rejonowy w Giżycku VI Wydział Ksiąg Wieczystych dokonał wykreślenia hipoteki ustanowionej na KW OL1G/0008430/4, natomiast z dniem 23 lipca 2019 roku wykreślenia hipotek ustanowionych na KW OL1G/00018537/7 i KW OL1G/00018608/6.

W wartości bilansowej środków trwałych na dzień 30.09.2019 r. i 31.12.2018 r. uwzględniono odpowiednio kwotę 1 109 269,45 zł i 270 971,46 zł, odpowiadającą środkom trwałym w toku budowy. Informacje na temat wysokości zobowiązań inwestycyjnych zawarto w Nocie nr 7.

2.6.2 Nota 2 Należności i rozliczenia międzyokresowe

2.6.2.1 Nota 2.1 Należności i rozliczenia międzyokresowe

	30.09.2019	31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług:	48 304	42 181
- część długoterminowa	181	204
- część krótkoterminowa	48 123	41 977
Należności od jednostek powiązanych:	1 603	1 238
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	1 603	1 238
Przedpłaty:	1 598	1 521
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	1 598	1 521
Pozostałe należności:	2 383	2 915
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	2 383	2 915
Rozliczenia międzyokresowe czynne:	1 846	955
- część długoterminowa (bez aktywa z tyt. podatku dochodowego)	145	138
- część krótkoterminowa	1 701	817
Należności z tytułu niezrealizowanych umów:	(94)	-
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	(94)	-
Razem wartość brutto	55 640	48 810
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na początek okresu (-)	(5 266)	(5 046)
Ujęcie w okresie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (-)	(70)	(460)
Odwrócenie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	9	1
Wykorzystanie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	863	239
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(4 464)	(5 266)
Razem wartość netto	51 176	43 544

Odpisami aktualizującymi objęte są należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości, kwestionujących należności, a także w innych wypadkach, gdy ocena sytuacji gospodarczej i finansowej podmiotu wskazuje, że spłata należności w najbliższym czasie nie jest prawdopodobna.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością. Należności zagrożone i dochodzone na drodze sądowej obejmowane są 100% odpisem aktualizującym.

Nie występuje istotne ryzyko uzależnienia od odbiorców.

Na podstawie umowy cesji globalnej należności z 21 września 2006 roku, w związku z zawartą umową o współpracę nr 07/120/06/Z/PX wraz z aneksami oraz umową nr 07/121/17/Z/PG z dnia 5 grudnia 2017 r., Emitent zabezpieczył limit kredytowy na produkty mBank S.A. Kwota zabezpieczenia wynosi 8 000 000 zł.

Na kwotę przedpłać na dzień 30 września 2019 roku składają się zaliczki na zakup towarów i materiałów w kwocie 885 059,71 zł oraz zaliczki na cele inwestycyjne w kwocie 713 059,76 zł.

W związku z rozpoznaniem ryzykiem utraty należności kwotę 713 059,76 zł objęto odpisem aktualizującym.

Pozostałe należności krótkoterminowe to głównie rozrachunki o charakterze publicznoprawnym, które na dzień 30 września 2019 roku wynoszą 436 199,97 zł, a na 31 grudnia 2018 roku wynoszą 537 499,63 zł oraz należności na kwotę 1 630 682,68 zł z tytułu kar umownych i należności o charakterze odszkodowawczym od firmy Skobud.

Należności od firmy Skobud zostały objęte 100% odpisem aktualizującym.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów na dzień 30 września 2019 roku obejmują głównie: koszty ubezpieczeń majątkowych w kwocie 147 225,08 zł, koszty uruchomienia produkcji u kooperantów 406 266,51 zł, koszty licencji w kwocie 157 299,44 zł, koszty z tytułu podatku od nieruchomości 232 151,20 zł, koszty odpisu na ZFŚS w kwocie 172 488,82 zł, koszty uczestnictwa w targach L&B 2020 w kwocie 492 564,15 oraz pozostałe koszty w kwocie 237 837,04 zł.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów na dzień 31 grudnia 2018 roku obejmują głównie: koszty ubezpieczeń majątkowych w kwocie 168 530,92 zł, koszty uruchomienia produkcji u kooperantów 378 743,14 zł, koszty licencji w kwocie 165 763,34 zł oraz pozostałe koszty w kwocie 241 306,92 zł.

W pozycji należności z tytułu niezrealizowanych umów zaprezentowana została wartość oszacowanych krótkoterminowych należności za częściowo zrealizowane usługi budowlano-montażowe, dla których faktury zostaną wystawione po podpisaniu protokołów odbioru. Wartość należności ustalona została przy zastosowaniu wskaźnika procentowego kosztów poniesionych do kosztów planowanych, odniesionego do wartości wynikających z podpisanych umów na wykonanie usługi, na dzień 30 września 2019 r. wartość należności wynosi minus 94 253,00 zł.

Nota 2.2 Analiza wiekowa należności przeterminowanych, nieobjętych odpisem z tytułu utraty wartości

	<u>30.09.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
do 30 dni	4 619	3 020
od 30 do 60 dni	826	975
od 60 do 90 dni	257	288
od 90 do 180 dni	127	787
powyżej 180 dni	240	226
Razem należności przeterminowane	6 069	5 296

Powyżej przedstawione salda należności z tytułu dostaw i usług stanowią należności przeterminowane, na które nie utworzono odpisu aktualizującego, ponieważ w ocenie Grupy Kapitałowej nie nastąpiła zmiana jakości tego zadłużenia, w związku z czym nadal uznaje się je za ściągalne.

2.6.3 Nota 3 Kapitał własny

Na dzień 30 września 2019 roku kapitał podstawowy Emitenta wynosił 14 145 000,21 złotych i dzielił się na akcje następujących serii:

Na 30.09.2019	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji w zł	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej w zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
seria A	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	100 000		33 000,00	gotówka	18.03.1999	Począwszy od wypłat
seria B	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	7 439 280		2 454 962,40	aport	28.06.1999	z zysku jaki będzie
seria C	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	4 220 720		1 392 837,60	gotówka	28.06.1999	przeznaczony
Seria D	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	240 000		79 200,00	gotówka	28.06.1999	do podziału za rok obrotowy 1999
Seria E	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	24 363 637	0,33	8 040 000,21	gotówka	10.01.2007	Począwszy od wypłat z zysku jaki będzie przeznaczony
Seria G	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	6 500 000		2 145 000,00	gotówka	04.04.2007	do podziału za rok obrotowy 2006
Liczba akcji razem			42 863 637		14 145 000,21			

Ograniczenia co do dysponowania kapitałem Spółki wynikają z uregulowań zawartych w Kodeksie Spółek Handlowych.

Na dzień 30 września 2019 roku i na dzień sporządzenia raportu za 3 kwartał 2019 r., tj. 19.11.2019 roku akcjonariuszami posiadającymi powyżej 5% akcji są:

Akcyonariusze	Liczba głosów na WZA	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym oraz ogólnej liczbie głosów na WZA	Zmiana w stosunku do stanu z dnia 22.08.2019 r. czyli przekazania raportu za 1 półrocze 2019 r.
Augusta Investment Sp. z o.o.- pośrednio Bożena Ciupińska	12 625 355	12 625 355	29,45%	Brak zmian
Bowen Investments S.a.r.l. - pośrednio Bogusław Pilszczek	8 587 265	8 587 265	20,03%	Brak zmian
Marta Pilszczek	3 538 090	3 538 090	8,25%	Brak zmian
Wysocki Spółka jawna - pośrednio Jacek Wysocki wraz z członkami rodziny	4 966 902	4 966 902	11,59%	Brak zmian
AVIVA OFE AVIVA Santander*	4 282 000	4 282 000	9,99%	Brak zmian
Quercus Parasolowy SFIO zarządzany przez Quercus TFI S.A. **	2 801 704	2 801 704	6,54%	***

*Stan posiadania akcji według rejestracji na WZ 17.05.2018. Na WZ 16.05.2019 zarejestrowanych zostało 4 200 000 akcji. Według Prospektu Informacyjnego Aviva OFE Aviva Santander z dn. 12.04.2019 stan posiadania akcji 4 274 650

**stan posiadania akcji według zgłoszenia z 18.10.2019

*** na dzień publikacji raportu za I półrocze 2019 roku oraz na dzień 30.09.2019 r. Spółka dysponowała wiedzą o stanie posiadania akcji przez Quercus TFI S.A. według rejestracji na WZ 19.05.2016, który to stan posiadania wynosił 2.159.738 akcji i głosów, tj. 5,04% udziału

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał podstawowy Emitenta wynosił 14 145 000,21 złotych i dzielił się na akcje następujących serii:

Na 31.12.2018	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji w zł	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej w zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
seria A	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	100 000	0,33	33 000,00	gotówka	18.03.1999	Począwszy od wypłat z zysku jaki będzie przeznaczony do podziału za rok obrotowy 1999
seria B	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	7 439 280		2 454 962,40	aport	28.06.1999	
seria C	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	4 220 720		1 392 837,60	gotówka	28.06.1999	
Seria D	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	240 000		79 200,00	gotówka	28.06.1999	
Seria E	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	24 363 637		8 040 000,21	gotówka	10.01.2007	Począwszy od wypłat z zysku jaki będzie przeznaczony do podziału za rok obrotowy 2006
Seria G	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	6 500 000		2 145 000,00	gotówka	04.04.2007	
Liczba akcji razem			42 863 637			14 145 000,21		

Ograniczenia co do dysponowania kapitałem Spółki wynikają z uregulowań zawartych w Kodeksie Spółek Handlowych.

Na dzień 31.12.2018 roku i na dzień sporządzenia raportu rocznego tj. 25.03.2019 roku akcjonariuszami posiadającymi powyżej 5% akcji są:

Akcyonariusze	Liczba głosów na WZA	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym oraz ogólnej liczbie głosów na WZA	Zmiana w stosunku do stanu z dnia 15.11.2018 r. czyli przekazania raportu za 3. kwartał 2018 r.
Augusta Investment Sp. z o.o.*- pośrednio Bożena Ciupińska	12 625 355	12 625 355	29,45%	Brak zmian
Bowen Investments S.a.r.l. - pośrednio Bogusław Pilszczek	8 587 265	8 587 265	20,03%	Brak zmian
Marta Pilszczek	3 538 090	3 538 090	8,25%	Brak zmian
Wysocki Spółka jawna - pośrednio Jacek Wysocki wraz z członkami rodziny **	4 966 902	4 966 902	11,59%	Brak zmian
AVIVA OFE AVIVA Santander***	4 282 000	4 282 000	9,99%	Brak zmian
QUERCUS TFI S.A.****	2 159 738	2 159 738	5,04%	Brak zmian

* Nabycie 500 000 akcji- transakcja pakietowa, poza sesyjna z dnia 19.07.2018 r ;** 1.08.2018 r spółka Hedland Sp. z o.o. została przekształcona w spółkę pod nazwą Wysocki Spółka Jawna;*** 22.11.2018 zmiana nazwy z Aviva OFE na Aviva OFE Aviva Santander, stan posiadania akcji według rejestracji na WZ 17.05.2018; **** stan posiadania akcji według rejestracji na WZ 19.05.2016

2.6.4 Nota 4 Rezerwy

01.01.2019 - 30.09.2019	Rezerwy na świadczenia pracownicze i podobne	Pozostałe rezerwy	Razem
Wartość na początek okresu, w tym:	5 717	2 514	8 231
-krótkoterminowe na początek okresu	3 175	2 459	5 634
-długoterminowe na początek okresu	2 542	55	2 597
Zwiększenia	671	2 152	2 823
-utworzone w okresie i zwiększenie istniejących	671	2 152	2 823
Zmniejszenia	286	727	1 013
-wykorzystane w ciągu roku	286	719	1 005
-rozwiązane, ale niewykorzystane	-	8	8
Wartość na koniec okresu w tym:	6 102	3 939	10 041
-krótkoterminowe na koniec okresu	5 252	1 828	7 080
-długoterminowe na koniec okresu	850	2 111	2 961

01.01.2018 - 31.12.2018	Rezerwy na świadczenia pracownicze i podobne	Pozostałe rezerwy	Razem
Wartość na początek okresu, w tym:	4 932	2 128	7 060
-krótkoterminowe na początek okresu	2 604	2 068	4 672
-długoterminowe na początek okresu	2 328	60	2 388
Zwiększenia	860	471	1 331
-utworzone w okresie i zwiększenie istniejących	860	471	1 331
Zmniejszenia	75	85	160
-wykorzystane w ciągu roku	75	80	155
-rozwiązane, ale niewykorzystane	-	5	5
Wartość na koniec okresu w tym:	5 717	2 514	8 231
-krótkoterminowe na koniec okresu	3 175	2 459	5 634
-długoterminowe na koniec okresu	2 542	55	2 597

Zasadniczą pozycję rezerw stanowią rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe, które zostały ustalone metodami aktuarialnymi przez firmę Prospecto Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Metoda wykorzystana do obliczeń jest zgodna z MSR 19. Jest to metoda prognozowanych świadczeń narosłych w funkcji stażu pracy. Istota tej metody polega na postrzeganiu narastającego stażu pracy jako powodującego narastanie zobowiązań zakładu pracy do wypłaty świadczeń pozapłacowych w przyszłości. W świetle definicji wartość przyszłych zobowiązań obliczana jest jako część przyszłych świadczeń oszacowana przy uwzględnieniu prognozowanego wynagrodzenia stanowiącego podstawę ich naliczania. W oparciu o MSR 19 do wyznaczenia stopy dyskontowej wykorzystano rentowność 10-letnich obligacji skarbowych wynoszącą 3%. Jako długookresową, roczną stopę wzrostu wynagrodzeń przyjęto nominalnie od 2% do 3,5%. Przy wyznaczaniu zobowiązań zostały uwzględnione prawdopodobieństwa osiągnięcia uprawnień do świadczeń dodatkowych. Przez prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do odprawy rentowej oraz odprawy pośmiertnej rozumie się odpowiednio prawdopodobieństwo inwalidztwa oraz zgonu pracownika przed osiągnięciem wieku emerytalnego, pod warunkiem pozostania w stosunku pracy z obecnym pracodawcą.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku Spółka zależna ES-SYSTEM Wilkasy przelewa na wydzielony rachunek składki na poczet przyszłych wypłat nagród jubileuszowych w wysokości zależnej od stażu pracy pracownika.

Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe oraz nagrody jubileuszowe wykazują stan na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 3 190 577,09 zł i 2 863 512,39 zł. Ponadto Grupa Kapitałowa utworzyła rezerwy na niewykorzystane urlopy, których stan na 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku kształtuje się na poziomie odpowiednio 1 987 086,66 zł i 1 749 422,94 zł, na premie kwartalne dla pracowników, których stan na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wynosi odpowiednio 959 879,71 zł i 1 103 649,90 zł.

Pozostałe rezerwy dotyczą pozycji niezafakturowanych usług, których wartość na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wynosi odpowiednio 2 609 723,07 zł i 1 000 221,75 zł, prowizji od gwarancji bankowych na kwotę 83 544,00 zł i 73 603,00 zł, kosztów napraw gwarancyjnych w kwocie 343 605 zł na koniec września 2019 roku i 366 605,00 zł na koniec grudnia 2018 roku oraz rezerw na korekty sprzedaży, których stan na 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wynosi odpowiednio 866 752,56 zł i 1 073 897,82 zł.

2.6.5 Nota 5 Kredyty i pożyczki

Na dzień 30 września 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku w Grupie nie występowały zobowiązania z tytułu kredytów.

Emitent posiada umowę o współpracy z mBank S.A. nr 07/120/06/Z/PX, w ramach której posiada limit kredytowy na korzystanie z produktów banku do kwoty 6 700 000 zł, w tym na podstawie aneksu nr 19, w terminie od 4 lipca do 13 grudnia 2018 roku, do korzystania z kredytu w rachunku bieżącym do wysokości 3 000 000 zł oraz na podstawie umowy 07/121/17/Z/GX z dnia 5 grudnia 2017 roku limit kredytowy w kwocie 1 500 000,00 zł na długoterminowe gwarancje bankowe. Zabezpieczenie umowy o współpracę stanowi cesja globalna należności z 21 września 2006 roku do kwoty 8 000 000 zł oraz weksel własny in blanco.

Umowa o współpracy zgodnie z aneksem nr 20 z 12 grudnia 2018 roku obowiązuje do 13 grudnia 2019 roku, a ostateczny termin ważności gwarancji został utrzymany do 6 grudnia 2022 roku.

2.6.6 Nota 6 Pozostałe zobowiązania finansowe

2.6.6.1 Nota 6.1 MSSF 16 Leasing

Zgodnie ze stosowanym dotychczas MSR 17 Leasing, Grupa Kapitałowa klasyfikowała umowy leasingu jako leasing finansowy bądź operacyjny. Aktywa użytkowane na podstawie umów, które stanowiły leasing finansowy, były ujmowane jako aktywa trwałe i wyceniane według wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Z dniem wejścia w życie MSSF 16 Grupa Kapitałowa zastosowała „zmodyfikowane podejście retrospektywne”, skutkujące rozpoznaniem skumulowanego efektu początkowego zastosowania MSSF 16 jako korekty bilansu otwarcia na dzień początkowego zastosowania standardu. Stosując zmodyfikowaną retrospektywną metodę wdrożenia MSSF 16 Grupa Kapitałowa nie dokonała przekształcenia danych porównawczych.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku po wyłączeniu umów krótkoterminowych oraz umów z niską bazową wartością składnika aktywów (poziom istotności 5 000 USD), Grupa Kapitałowa zidentyfikowała 11 umów najmu spełniających kryteria opisane w MSSF 16 i ujawniła aktywa z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości 15 392 882,47 zł.

Zobowiązania z tytułu prawa do użytkowania aktywa wycenione zostały w dacie rozpoczęcia leasingu w wysokości bieżącej opłat leasingowych, pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe zostały zdyskontowane z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, w wysokości odpowiadającej oprocentowaniu obligacji skarbowych powiększonych o premię za ryzyko w wysokości 0,5%. W przypadku umów leasingu, zawartych na czas nieznaczonej, zastosowano dziesięcioletnią perspektywę.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku, tj. moment pierwszego zastosowania przepisów MSSF 16, w odniesieniu do umów najmu powierzchni biurowej i magazynowej, zaprezentowane zostały aktywa z tytułu prawa do użytkowania o wartości 15 392 882,47 zł.

Dla leasingów klasyfikowanych dotychczas zgodnie z MSR 17 jako leasingi finansowe, do których dotychczas zaliczane były umowy zawarte w latach od 2015-2018 z BMW Leasing S.A. i PKO Leasing S.A., Volkswagen Leasing, Toyota Leasing Polska S.A. na użytkowanie środków transportu, wartość składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania na dzień 1 stycznia 2019 roku, zaprezentowana została w niezmienionej wartości bieżących opłat, odpowiadających kwocie 3 563 428,58 zł.

Zobowiązania z tytułu prawa użytkowania aktywów wg MSSF 16 dla poszczególnych klas aktywów:

	30.09.2019	1.01.2019 <i>Stan po zastosowaniu MSSF 16</i>	31.12.2018
Zobowiązania krótkoterminowe	2 875	2 372	762
Środki transportu	530	762	762
Budynki i budowle	2 345	1 610	-
Zobowiązania długoterminowe	19 714	14 771	988
Środki transportu	615	988	988
Budynki i budowle	19 099	13 783	-
Razem	22 589	17 143	1 750

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto:

	30.09.2019		31.12.2018	
	Wartość bieżąca minimalnych opłat	Minimalne opłaty	Wartość bieżąca minimalnych opłat	Minimalne opłaty
w okresie do 1 roku	2 875	3 562	762	814
w okresie od 1 roku do 10 lat	19 714	22 302	988	1 031
Razem	22 589	25 864	1 750	1 845

Wartość brutto prawa do użytkowania aktywów wg MSSF 16 dla poszczególnych klas aktywów:

	30.09.2019	1.01.2019 <i>Stan po zastosowaniu MSSF 16</i>	31.12.2018
Środki transportu	3 629	3 628	3 628
Budynki i budowle	22 812	15 392	-
Razem	26 441	19 020	3 628

Koszty użytkowania prawa do aktywów

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
	Amortyzacja		Koszty finansowania	
Środki transportu	544	386	42	40
Budynki i budowle	1 558	-	415	-
Razem	2 102	386	457	40

Na koniec trzeciego kwartału 2019 roku zwiększenia z tytułu prawa do użytkowania aktywów wyniosły 11 048 269,95 zł, natomiast całkowite wypływy środków pieniężnych z tytułu leasingów wyniosły 1 972 708,11 zł.

2.6.6.2 Nota 6.2 Leasing krótkoterminowy

Grupa Kapitałowa zastosowała uproszczenia przewidziane w MSSF 16.C10, stosując wyjątki od ogólnego modelu leasingu w odniesieniu do krótkoterminowych umów leasingu (poniżej 12 miesięcy) oraz leasingu aktywów o zmiennej i niskiej wartości (do wysokości 5 000 USD) i ujęła opłaty liniowo w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Przy założeniu kontynuowania ww. umów przy niezmiennych warunkach, przyszłe opłaty miesięczne będą wynosiły około 22 816,00 zł.

2.6.7 Nota 7 Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

	30.09.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych:	20 538	19 939
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	20 538	19 939
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych:	-	-
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	-	-
Przedpłaty:	596	545
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	596	545
Pozostałe zobowiązania:	7 453	6 641
- część długoterminowa	-	559
- część krótkoterminowa	7 453	6 082
Razem	28 587	27 125

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 3 do 120 dni.

Zobowiązania o charakterze publiczno-prawnym wynoszą na 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku odpowiednio: 5 221 326,31 zł i 4 022 285,96 zł.

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń wynoszą na 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku odpowiednio: 1 325 614,32 zł i 1 141 829,96 zł.

Zobowiązania z tytułu dostaw inwestycyjnych wynoszą na 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku odpowiednio: 682 082,45 zł i 665 424,77 zł.

2.6.8 Nota 8 Pozostałe koszty

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	-	-
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnej	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności	70	429
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości zapasów i środków trwałych	2 194	450
Utworzenie rezerw (wynik)	131	11
Koszty likwidacji towarów i materiałów	898	242
Odpisane należności przedawnione	17	2
Odszkodowania, kary, grzywny, odprawy dla pracowników	2	44
Darowizny	3	5
Niedobory składników majątku	2	-
Pozostałe	254	215
Razem	3 571	1 398

Do pozostałych kosztów Grupa Kapitałowa zalicza koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną. Kategoria ta obejmuje odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, poniesione koszty z tytułu szkód, rezerwy na przyszłe zobowiązania, koszty likwidacji oraz różnic inwentaryzacyjnych dotyczące zapasów, straty na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego, odpisy amortyzacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, przekazane darowizny oraz spisane przedawnione należności.

Koszty likwidacji towarów i materiałów obejmują likwidację opakowań uszkodzonych oraz innych surowców nie nadających się do procesu produkcji lub tych, które trwale utraciły wartość handlową.

Różnice inwentaryzacyjne obejmują niedobory - niezawinione z uwagi na znikomą ich wartość w stosunku do obrotów w danym roku.

Pozostałe koszty obejmują również przekazane darowizny w formie rzeczowej oraz pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego.

2.6.9 Nota 9 Transakcje z podmiotami powiązanymi

2.6.9.1 Nota 9.1 Kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Wynagrodzenia	
	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Jednostki z udziałem kluczowych członków kadry zarządzającej	4	3	1 339	1 027	-	-
Członkowie Zarządu i RN	-	-	-	-	2 753	3 169
Inne powiązania	5 349	487	-	-	-	-
Razem	5 353	490	1 339	1 027	2 753	3 169

Transakcje handlowe zawierane z podmiotami powiązanymi w zakresie kupna i sprzedaży wyrobów i usług zawierane są na zasadach rynkowych, z uwzględnieniem rabatów i upustów stanowiących element polityki stosowanej wobec odbiorców hurtowych.

Przedstawione wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej posiadają wyłącznie charakter świadczeń krótkoterminowych.

2.6.9.2 Nota 9.2 Kwoty rozrachunków z podmiotami powiązаныmi

Podmiot powiązany	Należności od podmiotów powiązanych		Zobowiązania do podmiotów powiązanych	
	30.09.2019	31.12.2018	30.09.2019	31.12.2018
Jednostki z udziałem kluczowych członków kadry zarządzającej	-	-	-	-
Inne jednostki	1 603	1 238	-	-
Razem	1 603	1 238	-	-

Należności od innych jednostek powiązanych na dzień 31 grudnia 2018 roku, zostały objęte odpisem aktualizacyjnym, który wynosił 862 973,24 zł.

2.6.10 Nota 10 Niepewność kontynuacji działalności

Nie występuje niepewność co do kontynuowania działalności.

2.6.11 Nota 11 Informacje dotyczące segmentów działalności

2.6.11.1 Nota 11.1 Segmenty operacyjne

Spółka wyodrębnia podział na dwa segmenty sprzedaży:

- sprzedaż do odbiorców hurtowych
- sprzedaż do odbiorców inwestycyjnych

Analiza dotycząca działalności w segmentach ogranicza się wyłącznie do ustalenia wartości zysku/straty brutto na sprzedaży. Zasady pomiaru przychodów kosztów są zbieżne z zasadami przyjętymi do sporządzenia sprawozdania finansowego.

Za okres od 01.01.2019 do 30.09.2019

	Działalność kontynuowana				Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Segment I (sprzedaż hurtowa)	Segment II (sprzedaż do klientów inwestycyjnych)	Pozostałe	Razem		
Istotne pozycje przychodów i kosztów, w tym :	39 375	121 723	-	161 098	-	161 098
Przychody od klientów zewnętrznych	39 375	121 723	-	161 098	-	161 098
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	-	-	-	-	-	-
Przychody z tytułu odsetek	-	-	-	-	-	-
Koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja	-	-	-	-	-	-
Inne istotne pozycje przychodów i kosztów, w tym:	24 497	72 739	-	97 236	-	97 236
- koszt własny sprzedaży towarów i usług	24 497	72 739	-	97 236	-	97 236
Pozostałe istotne pozycje niepieniężne (inne niż amortyzacja), w tym:	-	-	-	-	-	-
Zysk brutto segmentu sprawozdawczego	14 878	48 984	-	63 862	-	63 862

Za okres od 01.01.2018 do 30.09.2018

Działalność kontynuowana

	Segment I (sprzedaż hurtowa)	Segment II (sprzedaż do klientów inwestycyjnych)	Pozostałe	Razem	Działalność zaniechana	Działalność ogółem
Inne istotne pozycje przychodów, w tym:	41 221	101 248	-	142 469	-	142 469
Przychody od klientów zewnętrznych	41 221	101 248	-	142 469	-	142 469
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	-	-	-	-	-	-
Przychody z tytułu odsetek	-	-	-	-	-	-
Koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja	-	-	-	-	-	-
Inne istotne pozycje kosztów, w tym:	25 381	59 915	-	85 296	-	85 296
- koszt własny sprzedaży towarów i usług	25 381	59 915	-	85 296	-	85 296
Pozostałe istotne pozycje niepieniężne (inne niż amortyzacja), w tym:	-	-	-	-	-	-
Zysk brutto segmentu sprawozdawczego	15 840	41 333	-	57 173	-	57 173

2.6.11.2 Nota 11.2 Produkty i usługi

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Produkty		
Architektoniczne	52 057	48 580
Przemysłowe	32 215	31 335
Zewnętrzne	20 259	20 772
Awaryjne	13 232	10 538
Sterowanie	1 777	1 397
Akcesoria różne	1 413	3 014
Razem	120 953	115 636
Towary		
Architektoniczne	9 546	9 484
Przemysłowe	5 908	6 118
Zewnętrzne	3 715	4 055
Awaryjne	2 426	2 057
Sterowanie	326	273
Akcesoria różne	260	589
Razem	22 181	22 576
Usługi		
Budowlano- montażowe	16 247	2 138
Projektowe	37	54
Transportowe	702	880
Obsługa reklamacji	162	70
Pozostałe	816	1 115
Razem	17 964	4 257

2.6.11.3 Nota 11.3 Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Spółka prowadzi analizę sprzedaży z podziałem na główne kontynenty. Wyodrębnienie aktywów związanych z poszczególnymi obszarami na podstawie dostępnych analiz nie jest możliwe.

Przychody	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Polska	128 262	116 311
Obszar Unii Europejskiej	26 775	17 680
Pozostałe kraje Europy	2 278	2 786
Ameryka Północna	60	100
Ameryka Południowa	169	150
Afryka	1 025	95
Azja i Bliski Wschód	2 473	5 323
Australia i Oceania oraz Daleki Wschód	57	24
Razem	161 098	142 469

2.6.11.4 Nota 11.4 Informacje dotyczące głównych klientów

W Grupie Kapitałowej zjawisko koncentracji sprzedaży nie występuje. Obroty z żadnym z kluczowych kontrahentów nie przekroczyły 10% wartości sprzedaży ogółem.

2.6.12 Nota 12 Należności i zobowiązania warunkowe

	<u>30.09.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
1. Należności warunkowe		
1.1. Na rzecz jednostek powiązanych (z tytułu)		
- otrzymanych gwarancji i poręczeń		
1.2. Na rzecz pozostałych jednostek (z tytułu)	-	-
- otrzymanych gwarancji i poręczeń	-	-
Należności warunkowe razem	-	-
2. Zobowiązania warunkowe		
2.1. Na rzecz jednostek powiązanych (z tytułu)		
- udzielonych gwarancji i poręczeń		
2.2. Na rzecz pozostałych jednostek (z tytułu)	3 477	2 044
- udzielonych gwarancji i poręczeń	3 477	2 044
Zobowiązania warunkowe razem	3 477	2 044

2.6.13 Nota 13 Pozostałe informacje

Inne informacje istotne dla właściwej oceny sytuacji finansowej i wyniku finansowego Grupy Kapitałowej zostały zamieszczone w notach uzupełniających do jednostkowego sprawozdania finansowego.

3. Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy, zakończony 30 września 2019 r. Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	30.09.2019	31.12.2018
A. Aktywa trwałe (długoterminowe)		114 568	93 620
1. Rzeczowe aktywa trwałe	1	31 073	10 120
2. Prawo wieczystego użytkowania gruntu		112	115
3. Inne wartości niematerialne		313	436
4. Długoterminowe aktywa finansowe	2	80 858	80 858
5. Udzielone pożyczki		354	667
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 858	1 424
B. Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		81 252	70 671
1. Zapasy		22 782	21 534
2. Krótkoterminowe należności i rozliczenia międzyokresowe	3	47 859	41 928
3. Należności z tytułu podatku dochodowego		-	665
4. Udzielone pożyczki		617	417
5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		9 994	6 127
Aktywa razem		195 820	164 291
	Nota	30.09.2019	31.12.2018
A. Kapitał własny		127 307	117 954
1. Kapitał podstawowy	4	14 145	14 145
2. Kapitały rezerwowe i zapasowe		103 620	98 990
3. Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny		189	189
4. Zyski zatrzymane		9 353	4 630
B. Zobowiązania długoterminowe		20 635	1 876
1. Rezerwy	5	810	779
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		119	130
3. Długoterminowe zobowiązania finansowe	7	19 706	967
C. Zobowiązania krótkoterminowe		47 878	44 461
1. Rezerwy	5	6 018	4 816
2. Krótkoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	8	38 677	38 901
3. Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	7	2 857	744
4. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		326	-
Pasywa razem		195 820	164 291

Data: 19 listopada 2019 roku

3.1 Jednostkowy rachunek zysków i strat

Działalność kontynuowana	Nota	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
A. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	11	154 940	141 977
B. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów		104 799	95 717
C. Zysk/strata brutto ze sprzedaży (A-B)		50 141	46 260
D. Koszty sprzedaży		38 731	35 793
E. Koszty ogólnego zarządu		10 110	9 729
F. Pozostałe przychody		1 215	942
G. Pozostałe koszty		734	1 035
H. Zysk/strata z działalności operacyjnej (C-D-E+F-G)		1 781	645
I. Przychody finansowe	9	8 159	6 608
J. Koszty finansowe		459	267
K. Zysk/strata brutto (H+I-J)		9 481	6 986
L. Podatek dochodowy		128	321
M. Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej (K-L)		9 353	6 665
N. Zysk/strata za rok obrotowy na działalności zaniechanej			
O. Zysk/strata netto za rok obrotowy (M+N)		9 353	6 665
Przypadające na:		-	-
Akcjonariuszy jednostki dominującej		9 353	6 665
Udziały niedające kontroli		-	-

3.2 Jednostkowy rachunek zysków i strat oraz pozostałych całkowitych dochodów

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Zysk/strata netto za okres	9 353	6 665
Inne całkowite dochody/straty:	-	-
Pozycje, które nie zostaną przeniesione do rachunku zysków i strat	-	-
Pozycje, które mogą być przeniesione do rachunku zysków i strat	-	-
Zyski/straty aktuarialne	-	-
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą	-	-
Podatek dochodowy związany z pozycjami prezentowanymi w pozostałych dochodach całkowitych	-	-
Całkowite dochody ogółem za okres	9 353	6 665
Przypadające na:		
Akcjonariuszy jednostki dominującej	9 353	6 665
Udziały niedające kontroli	-	-
Podstawowy zysk netto/strata z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą	0,22	0,15
Rozwodniony zysk netto/strata z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą	0,22	0,15

Data: 19 listopada 2019 roku

3.3 Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Zysk netto	9 353	6 665
Korekty o pozycje:		
Amortyzacja środków trwałych	(9 866)	(10 397)
Amortyzacja wartości niematerialnych	3 198	1 641
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	211	222
Koszty i przychody z tytułu odsetek	428	26
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	(8 047)	(6 534)
Zmiana stanu rezerw	1 221	(445)
Zmiana stanu zapasów	(1 248)	(6 512)
Zmiana stanu należności i rozliczeń międzyokresowych czynnych	(6 364)	1 719
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych biernych	316	(2 053)
Zapłacony podatek dochodowy	419	1 039
Inne korekty	-	500
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej	(513)	(3 732)
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	18	237
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(1 395)	(1 338)
Dywidendy otrzymane	8 032	6 500
Udzielone pożyczki	(200)	(750)
Spłata udzielonych pożyczek	313	104
Odsetki od pożyczek	28	11
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej	6 796	4 764
Spłata zobowiązań leasingowych	(1 960)	(693)
Zapłacone odsetki	(456)	(37)
Wpływy z emisji akcji		
Wypłacone dywidendy	-	(15 002)
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności finansowej	(2 416)	(15 732)
Zwiększenie/zmniejszenie stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych	3 867	(14 700)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	3 867	(14 700)
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych na początek okresu	6 127	15 427
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych	-	-
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec okresu	9 994	727

Data: 19 listopada 2019 roku

3.4 Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej							Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Akcje własne	Kapitały rezerwowe i zapasowe	Zyski/straty aktuarialne	Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego	Razem	
Saldo na dzień 01.01.2019	14 145	33 876	-	65 114	189	4 630	117 954	117 954
Korekta błędów z lat poprzednich	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 01.01.2019 po korektach (po przekształceniu)	14 145	33 876	-	65 114	189	4 630	117 954	117 954
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	-	9 353	9 353	9 353
Zysk/strata za rok obrotowy	-	-	-	-	-	9 353	9 353	9 353
Zyski/straty aktuarialne	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zmiany w kapitale własnym	-	-	-	4 630	-	(4 630)	-	-
Emisja kapitału akcyjnego	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku - zwiększenie kapitału zapasowego.	-	-	-	4 630	-	(4 630)	-	-
Podział zysku - dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 30.09.2019	14 145	33 876	-	69 744	189	9 353	127 307	127 307

Data: 19 listopada 2019 roku

	Przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej							Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Akcje własne	Kapitały rezerwowe i zapasowe	Zyski/straty aktuarialne	Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego	Razem	
Saldo na dzień 01.01.2018	14 145	33 876	-	78 506	216	1 610	128 353	128 353
Korekta błędów z lat poprzednich	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 01.01.2018 po korektach (po przekształceniu)	14 145	33 876	-	78 506	216	1 610	128 353	128 353
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	(27)	4 630	4 603	4 603
Zysk/strata za rok obrotowy	-	-	-	-	-	4 630	4 603	4 603
Zyski/straty aktuarialne	-	-	-	-	(27)	-	-	-
Pozostałe zmiany w kapitale własnym	-	-	-	(13 392)	-	(1 610)	(15 002)	(15 002)
Emisja kapitału akcyjnego	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku - zwiększenie kapitału zapasowego.	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku - dywidenda	-	-	-	(13 392)	-	(1 610)	(15 002)	(15 002)
Saldo na dzień 31.12.2018	14 145	33 876	-	65 114	189	4 630	117 954	117 954

Data: 19 listopada 2019 roku

3.5 Noty uzupełniające

3.5.1 Nota 1 Środki trwałe

3.5.1.1 Nota 1.1 Środki trwałe (wg grup rodzajowych)

Za okres 01.01.2019 do 30.09.2019	Budynki i budowle	Środki transportu	Maszyny, Urządzenia	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	9 498	7 501	5 488	2 413	24 900
<i>Korekta wynikająca z pierwszego zastosowania MSSF 16</i>	15 393	-	-	-	15 393
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2019	24 891	7 501	5 488	2 413	40 293
Zwiększenia	7 696	459	318	286	8 759
-nabycie	7 696	459	318	286	8 759
-inne	-	-	-	-	-
-przekwalifikowanie	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	74	66	65	205
-zbycie	-	74	66	5	145
-inne	-	-	-	60	60
-przekwalifikowanie	-	-	-	-	-
Wartość brutto na koniec okresu	32 587	7 886	5 740	2 634	48 847
Wartość umorzenia na początek okresu	3 384	4 778	4 738	1 880	14 780
Zwiększenia	2 083	705	277	130	3 195
Zmniejszenia	-	74	65	62	201
Wartość umorzenia na koniec okresu	5 467	5 409	4 950	1 948	17 774
Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-
Ujęcie w okresie odpisu aktualizującego z tyt. utraty wartości	-	-	-	-	-
Odwrócenie w okresie odpisu aktualizującego z tyt. utraty wartości	-	-	-	-	-
Wartość uwzględniająca umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu	5 467	5 409	4 950	1 948	17 774
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-
Wartość netto na koniec okresu	27 120	2 477	790	686	31 073

Za okres 01.01.2018 do 31.12.2018	Budynki i budowle	Środki transportu	Maszyny, Urządzenia	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	8 852	6 896	5 068	2 152	22 968
Zwiększenia	646	1 463	592	296	2 997
-nabycie	646	1 463	592	296	2 997
-inne	-	-	-	-	-
-przekwalifikowanie	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	858	172	35	1 065
-zbycie	-	858	172	35	1 065
-inne	-	-	-	-	-
-przekwalifikowanie	-	-	-	-	-
Wartość brutto na koniec okresu	9 498	7 501	5 488	2 413	24 900
Wartość umorzenia na początek okresu	2 839	4 643	4 359	1 770	13 611
Zwiększenia	545	993	540	145	2 223
Zmniejszenia	-	858	161	35	1 054
Wartość umorzenia na koniec okresu	3 384	4 778	4 738	1 880	14 780
Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-
Ujęcie w okresie odpisu aktualizującego z tyt. utraty wartości	-	-	-	-	-
Odwrócenie w okresie odpisu aktualizującego z tyt. utraty wartości	-	-	-	-	-
Wartość uwzględniająca umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu	3 384	4 778	4 738	1 880	14 780
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-
Wartość netto na koniec okresu	6 114	2 723	750	533	10 120

Spółka nie posiada zobowiązań w stosunku do Skarbu Państwa z tytułu przeniesienia prawa własności nieruchomości.

W wartości bilansowej środków trwałych na dzień 30.09.2019 r i 31.12.2018 r uwzględniono odpowiednio kwotę 44 341,01 zł i 20 335,95 zł, odpowiadającą środkom trwałym w toku budowy. Informacje na temat wysokości zobowiązań inwestycyjnych zawarto w Nocie nr 8.

3.5.1.2 Nota 1.2 Środki trwałe w wartości brutto (struktura własnościowa)

Wyszczególnienie	30.09.2019	31.12.2018	30.09.2019	31.12.2018
	Wartość brutto		Wartość netto	
- Środki trwałe własne	22 472	21 337	7 964	7 730
- Aktywa z tytułu praw do użytkowania w tym:	26 375	3 563	23 109	2 390
- samochody	3 563	3 563	1 856	2 390
- najem	22 812	-	21 253	-
Środki trwałe, razem	48 847	24 900	31 073	10 120

Wartość środków trwałych na dzień 30 września 2019 roku, użytkowanych na podstawie umów najmu powierzchni, zaprezentowana zgodnie z MSSF 16, wynosi 22 812 198,47 zł.

Spółka nie posiada zobowiązań w stosunku do Skarbu Państwa z tytułu przeniesienia prawa własności nieruchomości.

3.5.2 Nota 2 Długoterminowe aktywa finansowe

	30.09.2019	31.12.2018
ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o.	56 568	56 568
ES-SYSTEM NT Sp. z o.o.	24 050	24 050
ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o.	-	-
ES-SYSTEM Lighting UK Ltd	240	240
Razem	80 858	80 858

Na aktywa finansowe Spółki składają się udziały w spółkach zależnych.

Z powodu ryzyka utraty wartości, na dzień 30.09.2019 r., wartość udziałów w ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o., pozostaje objęta odpisem aktualizującym w kwocie 500 000,00 zł.

3.5.3 Nota 3 Należności i rozliczenia międzyokresowe

3.5.3.1 Nota 3.1 Należności i rozliczenia międzyokresowe

	30.09.2019	31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług:	46 950	41 972
- część długoterminowa	181	204
- część krótkoterminowa	46 769	41 768
Należności od jednostek zależnych:	589	174
- część długoterminowa		
- część krótkoterminowa	589	174
Należności od jednostek powiązanych:	115	863
- część długoterminowa		
- część krótkoterminowa	115	863
Przedpłaty:	557	642
- część długoterminowa		

- część krótkoterminowa	557	642
Pozostałe należności:	467	345
- część długoterminowa		
- część krótkoterminowa	467	345
Należności z tytułu niezrealizowanych umów	(94)	-
- część długoterminowa		
- część krótkoterminowa	(94)	-
Rozliczenia międzyokresowe czynne:	932	394
- część długoterminowa (bez aktywa z tyt. podatku dochodowego)		
- część krótkoterminowa	932	394
Razem wartość brutto	49 516	44 390
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na początek okresu (-)	(2 462)	(2 254)
Ujęcie w okresie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (-)	(58)	(447)
Odwrócenie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	863	239
Wykorzystanie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(1 657)	(2 462)
Razem wartość netto	47 859	41 928

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 14 do 90 dni.

Przed przyjęciem nowego klienta Spółka stosuje system oceny zdolności kredytowej klienta i na tej podstawie wyznacza mu limity kredytowe. Limity kredytowe klientów podlegają systematycznej weryfikacji.

Odpisami aktualizującymi objęte są należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości, kwestionujących należności, a także w innych wypadkach, gdy ocena sytuacji gospodarczej i finansowej podmiotu wskazuje, że spłata należności w najbliższym czasie nie jest prawdopodobna.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością. Należności zagrożone obejmowane są 100% odpisem aktualizującym.

Na podstawie umowy cesji globalnej należności z 21.09.2006 r., w związku z zawartą umową o współpracę nr 07/120/06/Z/PX wraz z aneksami oraz umową 07/121/17/Z/GX z dnia 5 grudnia 2017 roku, Spółka zabezpieczyła limit kredytowy na produkty mBank S.A. do wysokości 8 000 000 zł.

Pozostałe należności krótkoterminowe to głównie rozrachunki o charakterze publicznoprawnym, które na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wynoszą odpowiednio 225 008,61 zł i 271 088,15 zł.

Wartość kaucji na dzień 30.09.2019 r. i 31.12.2018 r. wynosi odpowiednio 59 317,55 zł i 55 086,11 zł.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów na dzień 30.09.2019 r. obejmują: koszty ubezpieczeń majątkowych w kwocie 105 227,49 zł, koszty uczestnictwa w targach L&B 2020 w kwocie 492 564,15 zł, koszty odpisu na ZFŚS w kwocie 37 500,00 zł, koszty licencji 83 905,48 zł oraz pozostałe koszty w kwocie 195 945,67 zł.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów na dzień 31.12.2018 r. obejmują: koszty ubezpieczeń majątkowych w kwocie 135 568,13 zł oraz pozostałe koszty w kwocie 258 503,25 zł.

Nie występuje istotne ryzyko uzależnienia od odbiorców.

3.5.3.2 Nota 3.2 Należności i rozliczenia międzyokresowe

	30.09.2019	31.12.2018
do 30 dni	4 599	2 991
od 30 do 60 dni	1 019	973
od 60 do 90 dni	344	288
od 90 do 180 dni	127	779
powyżej 180 dni	240	219
Razem należności przeterminowane	6 329	5 250

Powyżej przedstawione salda należności z tytułu dostaw i usług stanowią należności przeterminowane, na które nie utworzono odpisu aktualizującego, ponieważ w ocenie Spółki nie nastąpiła zmiana jakości tego zadłużenia, w związku z czym nadal uznaje się je za ściągalne.

3.5.4 Nota 4 Kapitał własny

Na dzień 30 września 2019 roku kapitał podstawowy Spółki wynosił 14 145 000,21 złotych i dzielił się na akcje następujących serii:

Na 30.09.2019	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji w zł	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej w zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
seria A	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	100 000		33 000,00	gotówka	18.03.1999	Począwszy od wypłat
seria B	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	7 439 280		2 454 962,40	aport	28.06.1999	z zysku, jaki będzie
seria C	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	4 220 720		1 392 837,60	gotówka	28.06.1999	przeznaczony do
Seria D	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	240 000		79 200,00	gotówka	28.06.1999	podziału za rok obrotowy 1999
Seria E	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	24 363 637	0,33	8 040 000,21	gotówka	10.01.2007	Począwszy od wypłat
Seria G	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	6 500 000		2 145 000,00	gotówka	04.04.2007	z zysku, jaki będzie
								przeznaczony do
								podziału za rok obrotowy 2006
Liczba akcji razem			42 863 637		14 145 000,21			

Ograniczenia co do dysponowania kapitałem Spółki wynikają z uregulowań zawartych w Kodeksie Spółek Handlowych.

Na dzień 30 września 2019 roku i na dzień sporządzenia raportu za 3 kwartał 2019 r., tj. 19.11.2019 roku akcjonariuszami posiadającymi powyżej 5% akcji są:

Akcjonariusze	Liczba głosów na WZA	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym oraz ogólnej liczbie głosów na WZA	Zmiana w stosunku do stanu z dnia 22.08.2019 r. czyli przekazania raportu za 1 półrocze 2019 r.
Augusta Investment Sp. z o.o.- pośrednio Bożena Ciupińska	12 625 355	12 625 355	29,45%	Brak zmian
Bowen Investments S.a.r.l. - pośrednio Bogusław Pilszczek	8 587 265	8 587 265	20,03%	Brak zmian
Marta Pilszczek	3 538 090	3 538 090	8,25%	Brak zmian
Wysocki Spółka jawna - pośrednio Jacek Wysocki wraz z członkami rodziny	4 966 902	4 966 902	11,59%	Brak zmian
AVIVA OFE AVIVA Santander*	4 282 000	4 282 000	9,99%	Brak zmian
Quercus Parasolowy SFIO zarządzany przez Quercus TFI S.A. **	2 801 704	2 801 704	6,54%	***

*Stan posiadania akcji według rejestracji na WZ 17.05.2018. Na WZ 16.05.2019 zarejestrowanych zostało 4 200 000 akcji. Według Prospektu Informacyjnego Aviva OFE Aviva Santander z dn. 12.04.2019 stan posiadania akcji 4 274 650

**stan posiadania akcji według zgłoszenia z 18.10.2019

*** na dzień publikacji raportu za I półrocze 2019 roku oraz na dzień 30.09.2019 r. Spółka dysponowała wiedzą o stanie posiadania akcji przez Quercus TFI S.A. według rejestracji na WZ 19.05.2016, który to stan posiadania wynosił 2.159.738 akcji i głosów, tj. 5,04% udziału

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał podstawowy Spółki wynosił 14 145 000,21 złotych i dzielił się na akcje następujących serii:

Na 31.12.2018	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji w zł	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej w zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
seria A	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	100 000		33 000,00	gotówka	18.03.1999	Począwszy od wypłat z zysku, jaki będzie przeznaczony do podziału za rok obrotowy 1999
seria B	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	7 439 280		2 454 962,40	aport	28.06.1999	
seria C	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	4 220 720		1 392 837,60	gotówka	28.06.1999	
Seria D	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	240 000		79 200,00	gotówka	28.06.1999	
Seria E	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	24 363 637	0,33	8 040 000,21	gotówka	10.01.2007	Począwszy od wypłat z zysku, jaki będzie przeznaczony do podziału za rok obrotowy 2006
Seria G	Na okaziciela	Nieuprzywilejowane	6 500 000		2 145 000,00	gotówka	04.04.2007	
Liczba akcji razem			42 863 637		14 145 000,21			

Ograniczenia co do dysponowania kapitałem Spółki wynikają z uregulowań zawartych w Kodeksie Spółek Handlowych.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. i na dzień sporządzenia raportu rocznego tj. 28.03.2019 roku akcjonariuszami posiadającymi powyżej 5% akcji są:

Akcjonariusze	Liczba głosów na WZA	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym oraz ogólnej liczbie głosów na WZA	Zmiana w stosunku do stanu z dnia 15.11.2018 r. czyli przekazania raportu za 3 kwartał 2018 r.
Augusta Investment Sp. z o.o.*- pośrednio Bożena Ciupińska	12 625 355	12 625 355	29,45%	Brak zmian
Bowen Investments S.a.r.l. - pośrednio Bogusław Pilszczek	8 587 265	8 587 265	20,03%	Brak zmian
Marta Pilszczek	3 538 090	3 538 090	8,25%	Brak zmian
Wysocki Spółka jawna - pośrednio Jacek Wysocki wraz z członkami rodziny **	4 966 902	4 966 902	11,59%	Brak zmian
AVIVA OFE AVIVA Santander***	4 282 000	4 282 000	9,99%	Brak zmian
QUERCUS TFI S.A.****	2 159 738	2 159 738	5,04%	Brak zmian

* nabycie 500 000 akcji - transakcja pakietowa poza sesyjną z dnia 19.07.2018 r. ; ** w dniu 1.08.2018 r. spółka Hedland Sp. z o.o. została przekształcona w spółkę pod nazwą Wysocki Spółka Jawna; *** w dniu 22.11.2018 zmiana nazwy z Aviva OFE na Aviva OFE Aviva Santander, stan posiadania akcji według rejestracji na WZ 17.05.2018; **** stan posiadania akcji według rejestracji na WZ 19.05.2016

3.5.5 Nota 5 Rezerwy

01.01.2019 - 30.09.2019	Rezerwy na świadczenia pracownicze i podobne	Pozostałe rezerwy	Razem
Wartość na początek okresu, w tym:	3 142	2 453	5 595
-krótkoterminowe na początek okresu	2 417	2 399	4 816
-długoterminowe na początek okresu	725	54	779
Zwiększenia	92	1 965	2 057
-utworzone w okresie i zwiększenie istniejących	92	1 965	2 057
-nabyte w ramach połączeń jednostek gospodarczych			
Zmniejszenia	252	572	824
-wykorzystane w ciągu roku	252	572	824
-rozwiązane, ale niewykorzystane	-	-	-
Wartość na koniec okresu w tym:	2 982	3 846	6 828
-krótkoterminowe na koniec okresu	2 257	3 761	6 018
-długoterminowe na koniec okresu	725	85	810

01.01.2018 - 31.12.2018	Rezerwy na świadczenia pracownicze i podobne	Pozostałe rezerwy	Razem
Wartość na początek okresu, w tym:	2 580	2 028	4 608
-krótkoterminowe na początek okresu	1 962	1 968	3 930
-długoterminowe na początek okresu	618	60	678
Zwiększenia	562	432	994
-utworzone w okresie i zwiększenie istniejących	562	432	994
-nabyte w ramach połączeń jednostek gospodarczych			
Zmniejszenia	-	7	7
-wykorzystane w ciągu roku	-	7	7
-rozwiązane, ale niewykorzystane	-	-	-
Wartość na koniec okresu w tym:	3 142	2 453	5 595
-krótkoterminowe na koniec okresu	2 417	2 399	4 816
-długoterminowe na koniec okresu	725	54	779

Zasadniczą pozycję rezerw stanowią rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe, które zostały ustalone metodami aktuarialnymi przez firmę Prospecto Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Wartość rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe wynosiła na koniec marca 2019 roku i koniec grudnia 2018 roku odpowiednio 797 852,46 zł i 797 852,46 zł.

Ponadto Spółka utworzyła rezerwy na niewykorzystane urlopy, których stan na 30.09.2019 roku i na 31.12.2018 roku wynosił odpowiednio 1 332 237,00 zł i 1 240 420 zł oraz na premie dla pracowników, których stan na 30.09.2019 roku oraz 31.12.2018 roku wynosił odpowiednio 852 307,13 zł i 1 103 649,90 zł.

Pozostałe rezerwy dotyczą głównie pozycji niezafakturowanych usług, których stan na 30.09.2019 roku i na 31.12.2018 roku wynosi odpowiednio: 2 552 052,07 zł i 939 544,56 zł oraz przewidywanych kosztów napraw gwarancyjnych, których stan na dzień 30.09.2019 roku i 31.12.2018 roku wynosi odpowiednio 343 605,00 zł i 366 605 zł oraz korekt sprzedaży na kwotę 866 752,56 zł i 1 073 897,82 zł.

3.5.6 Nota 6 Kredyty i pożyczki

3.5.6.1 Nota 6.1 Kredyty i pożyczki krótkoterminowe

Na dzień 30.09.2019 r. oraz na dzień 31.12.2018 r. w Spółce nie występowały zobowiązania z tytułu kredytów.

Spółka posiada umowę o współpracy z mBank S.A. nr 07/120/06/Z/PX, w ramach której posiada limit kredytowy na korzystanie z produktów banku do kwoty 6 700 000 zł, w tym na podstawie aneksu nr 19, w terminie od 4 lipca do 13 grudnia 2018 roku, do korzystania z kredytu w rachunku bieżącym do wysokości 3 000 000 zł oraz na podstawie

umowy 07/121/17/Z/GX z dnia 5 grudnia 2017 roku limit kredytowy w kwocie 1 500 000,00 zł na długoterminowe gwarancje bankowe. Zabezpieczenie umowy o współpracę stanowi cesja globalna należności z 21 września 2006 roku do kwoty 8 000 000 zł oraz weksel własny in blanco.

Umowa o współpracy zgodnie z aneksem nr 20 z 12 grudnia 2018 roku obowiązuje do 13 grudnia 2019 roku, a ostateczny termin ważności gwarancji został utrzymany do 6 grudnia 2022 roku.

3.5.7 Nota 7 Pozostałe zobowiązania finansowe

3.5.7.1 Nota 7.1 MSSF 16 Leasing

Zgodnie ze stosowanym dotychczas MSR 17 Leasing, Spółka klasyfikowała umowy leasingu jako leasing finansowy bądź operacyjny. Aktywa użytkowane na podstawie umów, które stanowiły leasing finansowy, były ujmowane jako aktywa trwałe i wyceniane według wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Z dniem wejścia w życie MSSF 16 Spółka zastosowała „zmodyfikowane podejście retrospektywne”, skutkujące rozpoznaniem skumulowanego efektu początkowego zastosowania MSSF 16 jako korekty bilansu otwarcia na dzień początkowego zastosowania standardu. Stosując zmodyfikowaną retrospektywną metodę wdrożenia MSSF 16 Grupa Kapitałowa nie dokonała przekształcenia danych porównawczych.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku po wyłączeniu umów krótkoterminowych oraz umów z niską bazową wartością składnika aktywów (poziom istotności 5 000 USD), Spółka zidentyfikowała 11 umów najmu spełniających kryteria opisane w MSSF 16 i ujawniła aktywa z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Zobowiązania z tytułu prawa do użytkowania aktywa wycenione zostały w dacie rozpoczęcia leasingu w wysokości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe zostały zdyskontowane z zastosowaniem stopy procentowej leasingu w wysokości odpowiadającej oprocentowaniu obligacji skarbowych powiększonej o premię za ryzyko w wysokości 0,5%. W przypadku umów leasingu zawartych na czas nieznaczonej, zastosowano dziesięcioletnią perspektywę.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku, tj. moment pierwszego zastosowania przepisów MSSF 16 w odniesieniu do umów najmu powierzchni biurowej i magazynowej, zaprezentowane zostały aktywa z tytułu prawa do użytkowania o wartości 15 392 882,47 zł.

Dla leasingów klasyfikowanych dotychczas zgodnie z MSR 17 jako leasingi finansowe, do których dotychczas zaliczane były umowy zawarte w latach od 2015-2018 z BMW Leasing S.A. i PKO Leasing S.A., Volkswagen Leasing, Toyota Leasing Polska S.A. na użytkowanie środków transportu, wartość składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania na dzień 1 stycznia 2019 roku, zaprezentowana została w niezmienionej wartości bieżących opłat, odpowiadających kwocie 3 563 428,58 zł.

Zobowiązania z tytułu prawa użytkowania aktywów wg MSSF 16 dla poszczególnych klas aktywów:

	30.09.2019 r.	1.01.2019 <i>Stan po zastosowaniu MSSF 16</i>	31.12.2018 r.
Zobowiązania krótkoterminowe	2 857	2 354	744
Środki transportu	512	744	744
Budynki i budowle	2 345	1 610	-
Zobowiązania długoterminowe	19 706	14 749	967
Środki transportu	607	967	967
Budynki i budowle	19 099	13 782	-
Razem	22 563	17 103	1 711

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto:

	30.09.2019		31.12.2018	
	Wartość bieżąca minimalnych opłat	Minimalne opłaty	Wartość bieżąca minimalnych opłat	Minimalne opłaty
w okresie do 1 roku	2 857	3 544	744	796
w okresie od 1 roku do 10 lat	19 706	22 294	967	1 010
Razem	22 563	25 838	1 711	1 806

Wartość brutto prawa do użytkowania aktywów wg MSSF 16 dla poszczególnych klas aktywów:

	30.09.2019 r.	1.01.2019 <i>Stan po zastosowaniu MSSF 16</i>	31.12.2018 r.
Środki transportu	3 563	3 562	3 562
Budynki i budowle	22 812	15 393	-
Razem	26 375	18 955	3 563

Koszty użytkowania prawa do aktywów

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
	Amortyzacja		Koszty finansowania	
Środki transportu	535	379	42	37
Budynki i budowle	1 559	-	415	-
Razem	2 094	379	457	37

Na koniec trzeciego kwartału 2019 roku zwiększenia z tytułu prawa do użytkowania aktywów wyniosły 10 982 744,58 zł, natomiast całkowite wypływy środków pieniężnych z tytułu leasingów wyniosły 1 959 409,80 zł.

3.5.7.2 Nota 7.2 Leasing krótkoterminowy

Spółka zastosowała uproszczenia przewidziane w MSSF 16.C10, stosując wyjątki od ogólnego modelu leasingu w odniesieniu do krótkoterminowych umów leasingu (poniżej 12 miesięcy) oraz leasingu aktywów o zmiennej i niskiej wartości (do wysokości 5 000 USD) i ujęła opłaty liniowo w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Przy założeniu kontynuowania ww. umów przy niezmiennych warunkach, przyszłe opłaty miesięczne będą wynosiły około 22 816 zł.

3.5.8 Nota 8 Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

	30.09.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:	7 030	7 082
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	7 030	7 082
Zobowiązania wobec jednostek zależnych:	28 858	30 111
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	28 858	30 111
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych:	-	-
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	-	-
Przedpłaty:	596	494
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	596	494
Pozostałe zobowiązania:	2 193	1 214
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	2 193	1 214
Rozliczenia międzyokresowe bierne:	-	-
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	-	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów:	-	-
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	-	-
Razem	38 677	38 901

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 3 do 90 dni.

Zobowiązania o charakterze publiczno-prawnym na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wynoszą odpowiednio 2 138 866,73 zł i 1 130 498,61 zł.

Zobowiązania z tytułu dostaw inwestycyjnych wynoszą na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 40 187,08 zł i 13 323,92 zł.

3.5.9 Nota 9 Przychody finansowe

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Przychody z tytułu odsetek	64	108
Przychody z inwestycji	8 032	6 500
Zysk z tytułu sprzedaży aktywów finansowych	-	-
Zyski z tytułu różnic kursowych	63	-
Pozostałe	-	-
Razem	8 159	6 608

Do przychodów finansowych klasyfikowane są głównie przychody z tytułu odsetek, otrzymanych dywidend od spółek zależnych i różnic kursowych.

W pozycji przychody z inwestycji ujawniono otrzymane dywidendy od spółek zależnych w tym 5 400 000,00 zł od spółki ES-SYSTEM NT Sp. z o.o. i 2 632 523,95 zł od spółki ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o.

3.5.10 Nota 10 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

3.5.10.1 Nota 10.1 Kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi

Podmiot powiązаны	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Wynagrodzenia		Przychody finansowe	
	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Jednostki z udziałem kluczowych członków kadry zarządzającej	4	3	1 339	1 027	-	-	-	-
Członkowie Zarządu i RN	-	-	-	-	2 628	3 067	-	-
Inne powiązania	407	340	-	-	-	-	-	-
Jednostki zależne	1 459	1 413	84 722	100 691	-	-	8 061	6 511
Razem	1 870	1 756	86 061	101 718	2 628	3 067	8 061	6 511

Transakcje handlowe zawierane z podmiotami powiązаныmi w zakresie kupna i sprzedaży wyrobów i usług zawierane są na zasadach rynkowych, z uwzględnieniem rabatów i upustów stanowiących element polityki stosowanej wobec odbiorców hurtowych.

W pozycji przychody finansowe od jednostek zależnych, wykazano zrealizowane przychody z tytułu dywidend od spółek zależnych. Szczegółowy opis zawarto w Nocie 9.

Przedstawione wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej posiadają wyłącznie charakter świadczeń krótkoterminowych.

3.5.10.2 Nota 10.2 Kwoty rozrachunków z podmiotami powiązаныmi

Podmiot powiązаны	Należności od podmiotów powiązanych		Zobowiązania do podmiotów powiązanych	
	30.09.2019	31.12.2018	30.09.2019	31.12.2018
Jednostki z udziałem kluczowych członków kadry zarządzającej	-	-	-	-
Inne jednostki	115	863	-	-
Jednostki zależne	1 359	1 258	28 858	30 111
Razem	1 474	2 121	28 858	30 111

Należności od innych jednostek powiązanych na dzień 31 grudnia 2018 roku, zostały objęte odpisem aktualizacyjnym, który wynosił 862 973,24 zł.

3.5.11 Nota 11 Informacje dotyczące segmentów działalności

3.5.11.1 Nota 11.1 Segmenty operacyjne

Spółka wyodrębnia podział na dwa segmenty sprzedaży:

- sprzedaż do odbiorców hurtowych
- sprzedaż do odbiorców inwestycyjnych

Analiza dotycząca działalności w segmentach ogranicza się wyłącznie do ustalenia wartości zysku/straty brutto na sprzedaży. Zasady pomiaru przychodów kosztów są zbieżne z zasadami przyjętymi do sporządzenia sprawozdania finansowego.

Za okres od 01.01.2019 do 30.09.2019 r.

	Działalność kontynuowana				Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Segment I (sprzedaż hurtowa)	Segment II (sprzedaż do klientów inwestycyjnych)	Pozostałe	Razem		
Inne istotne pozycje przychodów, w tym:						
Przychody od klientów zewnętrznych	37 869	117 071	-	154 940		154 940
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	-	-	-	-		-
Przychody z tytułu odsetek	-	-	-	-		-
Koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-		-
Amortyzacja	-	-	-	-		-
Inne istotne pozycje kosztów, w tym:						
- koszt własny sprzedaży towarów i usług	26 402	78 397	-	104 799		104 799
Pozostałe istotne pozycje niepieniężne (inne niż amortyzacja)	-	-	-	-		-
Zysk brutto segmentu sprawozdawczego	11 467	38 674	-	50 141		50 141

Za okres od 01.01.2018 do 30.09.2018 r.

Działalność kontynuowana

	Segment I (sprzedaż hurtowa)	Segment II (sprzedaż do klientów inwestycyjnych)	Pozostałe	Razem	Działalność zaniechana	Działalność ogółem
Inne istotne pozycje przychodów, w tym:	41 079	100 898	-	141 977	-	141 977
Przychody od klientów zewnętrznych	41 079	100 898	-	141 977	-	141 977
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	-	-	-	-	-	-
Przychody z tytułu odsetek	-	-	-	-	-	-
Koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja	-	-	-	-	-	-
Inne istotne pozycje kosztów, w tym:	28 482	67 235	-	95 717	-	95 717
- koszt własny sprzedaży towarów i usług	28 482	67 235	-	95 717	-	95 717
Pozostałe istotne pozycje niepieniężne (inne niż amortyzacja),	-	-	-	-	-	-
Zysk brutto segmentu sprawozdawczego	12 597	33 663	-	46 260	-	46 260

3.5.11.2 Nota 11.2 Produkty i usługi

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Produkty		
Architektoniczne	1 567	1 313
Przemysłowe	36	16
Zewnętrzne	28	8
Awaryjne	762	455
Sterowanie	0	284
Akcesoria różne	27	32
Razem	2 420	2 108
Towary		
Architektoniczne	58 415	57 667
Przemysłowe	36 150	37 198
Zewnętrzne	22 734	24 658
Awaryjne	14 847	12 509
Sterowanie	1 994	1 658
Akcesoria różne	1 586	3 579
Razem	135 726	137 269
Usługi		
Budowlano-montażowe	15 189	1 306
Projektowe	35	33
Transportowe	656	537
Obsługa reklamacji	151	43
Pozostałe	763	681
Razem	16 794	2 600

3.5.11.3 Nota 11.3 Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Spółka prowadzi analizę sprzedaży z podziałem na główne kontynenty. Wyodrębnienie aktywów związanych z poszczególnymi obszarami na podstawie dostępnych analiz nie jest możliwe.

	01.01.2019 - 30.09.2019	01.01.2018 - 30.09.2018
Polska	127 047	115 955
Obszar Unii Europejskiej	21 832	17 524
Pozostałe kraje Europy	2 278	2 806
Ameryka Północna	60	100
Ameryka Południowa	169	150
Afryka	1 025	95
Azja i Bliski Wschód	2 473	5 323
Australia i Oceania oraz Daleki Wschód	56	24
Razem	154 940	141 977

3.5.12 Nota 12 Informacje dotyczące głównych klientów

W Spółce zjawisko koncentracji sprzedaży nie występuje. Obroty z żadnym z kluczowych kontrahentów nie przekroczyły 10% wartości sprzedaży ogółem.

3.5.13 Nota 13 Instrumenty finansowe

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa Kapitałowa, należą środki pieniężne. Grupa posiada także inne instrumenty finansowe, do których należą należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz leasingu, które jednak powstają bezpośrednio w toku prowadzonej działalności. Główne ryzyka wynikające z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe oraz kredytowe.

Grupa Kapitałowa nie dokonuje obrotu instrumentami finansowymi oraz nie posiada instrumentów finansowych, których wycena skutkowałaby zmianą w kapitale własnym.

Według oceny Grupy Kapitałowej wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności handlowych, zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań krótkoterminowych nie odbiega od wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności. Wartość godziwa posiadanych przez Grupę Kapitałową aktywów na dzień 30 września 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie różni się znacząco od ich wartości bilansowej.

3.5.14 Nota 14 Należności i zobowiązania warunkowe

	<u>30.09.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
2. Zobowiązania warunkowe		
2.1. Na rzecz jednostek powiązanych (z tytułu)		
- udzielonych gwarancji i poręczeń		
2.2. Na rzecz pozostałych jednostek (z tytułu)	3 477	2 044
- udzielonych gwarancji i poręczeń	3 477	2 044
Zobowiązania warunkowe razem	3 477	2 044

3.5.15 Nota 15 Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu 14 października 2019 roku spółka Glamox AS z siedzibą w Molde, Norwegia, ogłosiła wezwanie do zapisywania się na sprzedaż akcji ES-SYSTEM S.A.

Zgodnie z treścią Wezwania, Wzywający jako podmiot nabywający akcje, zamierza nabyć w wyniku Wezwania 42.863.637 akcji Spółki, uprawniających do 42.863.637 głosów, co stanowi 100% akcji Spółki i 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Wzywający zamierza nabyć akcje pod warunkiem, że zapisami w Wezwaniu zostanie objętych co najmniej 28.290.000 akcji, uprawniających do co najmniej 28.290.000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, tj. co najmniej 66% ogólnej liczby akcji, uprawniających do co najmniej 66% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Ponadto po dacie bilansu nie wystąpiły istotne zdarzenia mające wpływ na sytuację finansową i majątkową Emitenta i Grupy Kapitałowej.

3.5.16 Nota 16 Informacje o wysokości niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji, poręczeń osobom Kluczowej Kadry Zarządzającej

Na dzień 30 września 2019 roku Grupa Kapitałowa i Emitent nie posiadali wierzytelności względem osób kluczowej kadry zarządzającej z tytułu niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń.

3.5.17 Polityka dywidend

28 marca 2019 roku Zarząd Emitenta złożył wniosek do Walnego Zgromadzenia ES-SYSTEM S.A. o przeznaczenie zysku netto wygenerowanego w roku 2018, w całości na kapitał zapasowy Spółki. Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu na posiedzeniu 4 kwietnia 2019 roku.

16 maja 2019 roku Walne Zgromadzenie ES-SYSTEM S.A. podjęło uchwałę w sprawie przeznaczenia zysku zgodnie z rekomendacją Zarządu i opinią Rady Nadzorczej.

Realizację polityki wypłaty dywidendy z zysków osiągniętych przez Spółkę w latach następnych, Zarząd ES-SYSTEM będzie warunkował zaspokojeniem zapotrzebowania Spółki na środki finansowe wynikające z realizacji programu inwestycyjnego ES-SYSTEM.

3.5.18 Postępowania sądowe i arbitrażowe

W dniach 12 września 2018 roku i 25 października 2018 r do Emitenta wpłynęły dwa nakazy zapłaty wydane w postępowaniu upominawczym na podstawie pozwów o zapłatę złożone przez panią Małgorzatę Hanelik, prowadzącą działalność pod nazwą MHK EXPO - pierwszy na kwotę 3 567 zł, a drugi na kwotę 110 869 zł. Sprawy te mają taką samą podstawę faktyczną i dotyczą żądania zapłaty części wynagrodzenia z tytułu wykonania stoiska targowego, przy czym w ocenie Emitenta roszczenia te są bezzasadne ze względu dokonane przez Emitenta potrącenie przysługujące mu względem powoda, a wynikające z naliczonych przez niego kar umownych z tytułu nienależytego wykonania umowy, zgodnie z łączącą strony umową. Emitent w obu przypadkach wniósł sprzeciw od wydanych nakazów zapłaty uzasadniając to tym, że rozliczył się w całości z łączącej strony umowy, a dokonane potrącenie było jak najbardziej uzasadnione. W dniu 17.10.2019 r. przed Sądem Okręgowym w Krakowie odbyła się rozprawa, na której zostali przesłuchani świadkowie powołani przez ES-SYSTEM. Kolejnym krokiem będzie przesłuchanie świadków powołanych przez stronę przeciwną, co będzie miało miejsce trybie pomocy prawnej przed sądem w Poznaniu. Z kolei w maju 2020 r., zostaną przesłuchani pozostali świadkowie zawnioskowani przez ES-SYSTEM.

Ponadto zgodnie z najlepszą posiadaną wiedzą, zarówno w przypadku Emitenta jak i innych spółek Grupy Kapitałowej w okresie ostatnich 9 miesięcy nie toczyły się istotne postępowania przed organami administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz postępowania arbitrażowe, dotyczące zobowiązań lub wierzytelności.

3.5.19 Znaczące zmiany w sytuacji finansowej, ekonomicznej Spółki i Grupy Kapitałowej

W ocenie Grupy Kapitałowej po dniu 30 września 2019 roku nie zaszły znaczące zmiany w sytuacji finansowej lub pozycji handlowej.

3.5.20 Zatwierdzenie do publikacji

Skrócone śródroczne Skonsolidowane i Jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Emitenta w dniu 19 listopada 2019 roku.

Data: 19 listopada 2019 roku
Podpisy Członków Zarządu

Waldemar Pilch
Wiceprezes Zarządu

Rafał Gawrylak
Prezes Zarządu

Data: 19 listopada 2019 roku
Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie finansowe na dzień 30 września 2019 roku

Teresa Wierzbicka
Główny Księgowy